

Zhodnocení role územní samosprávy při finanční podpoře malého a středního podnikání

Evaluation of the role of local authorities for financial support of small and medium-sized enterprises

Bc. Nikola Hofmanová

Diplomová práce
2010

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Nikola HOFMANOVÁ**
Studijní program: **N 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Téma práce: **Zhodnocení role územní samosprávy při finanční podpoře malého a středního podnikání**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Popište strukturu veřejné správy a definujte její vztah k soukromému sektoru.
- Vymezte roli územní samosprávy v podpoře malého a středního podnikání.

II. Praktická část

- Analyzujte formy a typy metodické a finanční podpory malého a středního podnikání.
- Provedte komparaci poskytovaných forem metodické a finanční podpory malého a středního podnikání na úrovni krajů v České republice.
- Zhodnoťte tyto formy podle stanovených kritérií a vyvoďte závěry využitelné pro subjekty veřejné správy i soukromého sektoru.

Závěr

Rozsah práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- [1] LEGO, J., LOUDA, T. Partnerství veřejného a soukromého sektoru. 1. vyd. Praha, 2008. 200 s. ISBN 978-8090-4024-47.
[2] MALACH, A. a kol. Jak podnikat po vstupu do EU. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 528 s. ISBN 80-247-0906-6.
[3] STRECKOVÁ, Y. a kol. Faktory efektivnosti fungování veřejného sektoru a obecné poznatky o vlivu řízení veřejného sektoru na rozvoj regionů. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2005. 243 s. ISBN 80-210-3623-0.
[4] TETŘEVOVÁ, L. a kol. Veřejný a podnikatelský sektor. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2009. 190 s. ISBN 978-80-86946-90-0.

Vedoucí diplomové práce: Ing. Eliška Pastuszková, Ph.D.
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání diplomové práce: 29. března 2010
Termín odevzdání diplomové práce: 3. května 2010

Ve Zlíně dne 29. března 2010

doc. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

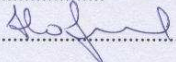
prof. RNDr. René Wokoun, CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně dne 30.4.2010

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě

pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Diplomová práce je zaměřena na malé a střední podnikání a jejich podporu ze zdrojů vyšší územní samosprávy. Cílem této práce je zhodnotit formy podpory podle stanovených kritérií a vyvodit využitelné závěry pro veřejný sektor i soukromé subjekty. Teoretická část vymezuje pojem národní hospodářství, veřejná správa a její strukturu. Součástí je i legislativní rámec malého středního podnikání. Praktická část hodnotí formy a typy podpory malého středního podnikání ze zdrojů jednotlivých krajských samospráv.

Klíčová slova:

Malé a střední podnikání, finanční a metodická podpora, územní samospráva.

ABSTRACT

The thesis is focused on small and medium-sized enterprises and their support from source of county councils. The aim of this thesis appraises forms of support according to specify criterions and it concludes applicable conclusions for public sector and private subjects. Theoretical part defines notion of national economy, public administration and her structure. It includes also legislative framework of small and medium-sized enterprises. Practical part evaluates forms and types of support small and medium-sized enterprises from source of each county council in Czech republic.

Keywords:

Small and medium-sized enterprises, financial and methodical support, territorial autonomy.

Na tomto místě bych chtěla poděkovat mé vedoucí diplomové práce Ing.Elišce Pastuszkové, Ph.D., za její čas, odborné vedení, rady a připomínky, které mi byly při práci velkou pomocí.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 NARODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ	13
2 VYMEZENÍ POJMU VEŘEJNÁ SPRÁVA	15
2.1 STRUKTURA VEŘEJNÉ SPRÁVY V ČR	15
2.2 STÁTNÍ SPRÁVA A JEJÍ CHARAKTERISTICKÉ RYSY	16
2.3 SAMOSPRÁVA A JEJÍ CHARAKTERISTICKÉ RYSY	16
2.3.1 Krajská správa	18
2.3.2 Obecní správa.....	18
2.4 SOUKROMÁ SPRÁVA	19
3 POSTAVENÍ MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ V ČR	21
3.1 VÝVOJ PODNIKÁNÍ NA ÚZEMÍ ČR	21
3.2 ROLE REGIONŮ ČR PŘI EKONOMICKÉM ROZVOJI ÚZEMÍ.....	22
3.3 PODPORA MSP V ČR	23
3.4 KONCEPCE ROZVOJE MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ V LETECH 2007- 2013	25
3.4.1 Podnikatelské prostředí v ČR.....	26
3.4.2 SWOT analýza prostředí malého a středního podnikání v České republice	27
3.5 ZÁKON O PODPOŘE MSP	29
3.6 ROLE ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY V PODPOŘE MSP	29

II	PRAKTICKÁ ČÁST	31
4	KOMPARATIVNÍ ANALÝZA STÁVAJÍCÍ PODPORY MSP NA ÚROVNI KRAJŮ V ČR	32
4.1	METODICKÁ A FINANČNÍ PODPORA	32
4.2	PLZEŇSKÝ KRAJ	34
4.3	KARLOVARSKÝ KRAJ	36
4.4	ÚSTECKÝ KRAJ	39
4.5	LIBERECKÝ KRAJ	41
4.6	KRÁLOVEHRADECKÝ KRAJ	45
4.7	PARDUBICKÝ KRAJ	47
4.8	STŘEDOČESKÝ KRAJ	49
4.9	Hlavní město PRAHA	51
4.10	Jihočeský kraj	53
4.11	Kraj Vysočina	56
4.12	Jihomoravský kraj	59
4.13	Olomoucký kraj	63
4.14	Zlínský kraj	66
4.15	Moravskoslezský kraj	71
5	ZHODNOCENÍ KOMPARACE POSKYTOVANÝCH FOREM PODPORY MSP NA ÚROVNI KRAJŮ V ČR	74
5.1	Podpora MSP v jednotlivých krajích - shrnutí	76
5.2	Závěry využitelné pro subjekty veřejné správy i soukromého sektoru	83
	ZÁVĚR	85
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	87
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	92
	SEZNAM TABULEK	93
	SEZNAM OBRÁZKŮ	94

ÚVOD

O pozitivním dopadu existence malých a středních podniků (MSP) v regionu obvykle není žádných pochyb. Podniky (ať již velké nebo malé) přispívají k tvorbě pracovních míst a k ekonomickému růstu. Evropská unie nazývá malé a střední podniky páteří evropské ekonomiky.

Malé a střední podniky podněcují konkurenci v ekonomice a zdravé podnikatelské prostředí.

Z důvodů těchto pozitivních vlastností malých a středních podniků na ekonomiku státu i jednotlivých krajů a obcí jsem se rozhodla zpracovat komplexní analýzu fungování krajské samosprávy v podpoře MSP.

Kraje jako společenství občanů mají právo na samosprávu. V zákoně O krajích 129/2000 Sb. je úkolem krajů pečovat o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Na úrovni této krajské samosprávy by měla působit velmi dobrá komunikace mezi krajem a aktéry při zpracování strategických a rozvojových dokumentů. Kromě vlivu krajských dokumentů existuje i mnoho dalších forem podpor podnikání. Kraj je vlastníkem významných institucí, komunikací, sítí, tvůrcem systémů dopravní obslužnosti apod.

Zkoumanou oblastí mé diplomové práce je tedy podpora malého a středního podnikání ze zdrojů vyšší územní samosprávy. Předmětem diplomové práce je „Zhodnocení role územní samosprávy při finanční podpoře malého a středního podnikání“ je analýza forem a typů metodické a finanční podpory v jednotlivých krajích ČR, komparace poskytovaných podpor a zhodnocení podle stanovených kritérií.

Práce je rozdělena do několika částí. V první části je uveden teoretický základ pro dané téma a na něho navazuje část praktická. V praktické části zanalyzuji formy a typy metodické a finanční podpory malého a středního podnikání v jednotlivých krajích České republiky, ke sběru dat využívám internetových stránek jednotlivých krajů a rozhovory s osobami kompetentními v dané oblasti, především z odboru regionální rozvoje.

Cílem práce, po kompletním zpracování informací, získaných ze zmíněných zdrojů, je provést komparaci poskytovaných forem metodické a finanční podpory malého a středního podnikání na úrovni krajů v České republice a následně zhodnotit podle stanovených

kritérií, z čehož vyvodím závěry využitelné pro subjekty veřejné správy i soukromého sektoru.

Ze zmíněného vyplývá, že se jedná o jedinečný přehled podpor MSP na úrovni krajů v ČR, který může být nápomocný pro jednotlivé kraje i podnikatelské subjekty.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 NARODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

Národní hospodářství představuje ekonomiku země. Tvoří ho soustava subjektů a ekonomicko-sociálních vztahů mezi nimi, jež se vytvořila ze účelem produkce statků, uspokojujících potřeby lidí. Z makroekonomického pojetí, národní hospodářství zahrnuje sektor domácností, sektor firem a vládní sektor.

Sektor domácnosti pojímá jednotlivce, příp. rodiny

Sektor firem zahrnuje podnikatelské subjekty

Veřejný sektor se v národním hospodářství podle Tetřevové a kol. (2004) vyznačuje šesti charakteristickými rysy:

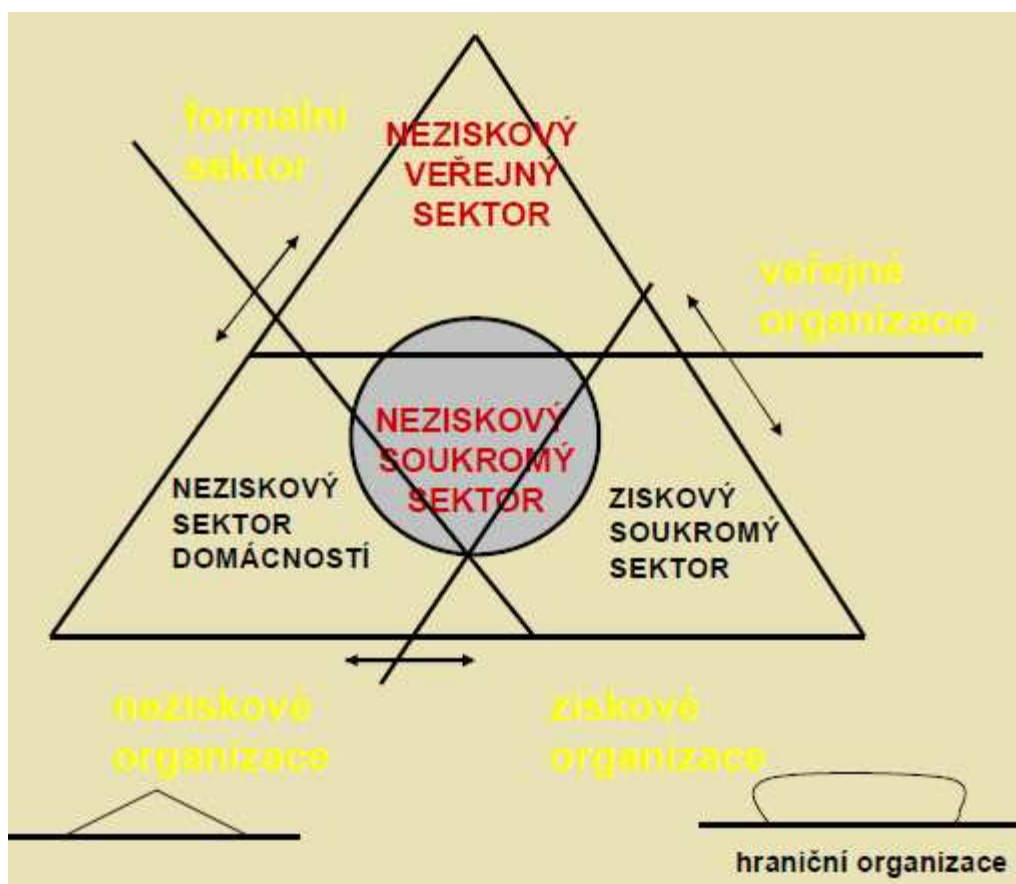
- Netržní sektor – rozhodování není založeno na systému tržních cen
- Neziskový charakter – cílem subjektů působících v tomto sektoru není zisk, ale přímá produkce užitku při respektování kritérií hospodárnosti a účelnosti
- Financování z veřejných financí – tj. veřejných rozpočtů
- Řízen a spravován veřejnou správou – její součástí státní správa a samospráva
- Rozhodování veřejnou volbou – kolektivní rozhodování buď všemi nebo kterých se to rozhodnutí týká anebo těmi, kteří byli pro rozhodování zvoleni
- Podléhá veřejné kontrole – veřejnost má právo, ale i povinnost buď přímo nebo prostřednictvím svých zástupců kontrolovat veřejnou volbu a důsledky jejího rozhodování

Ve struktuře národního hospodářství má podnikatelský sektor podle Tetřevové a kol. (2004) klíčové postavení. **Veřejný sektor** významně ovlivňuje samotný podnikatelský sektor, zejména díky činnosti:

- Alokační – z hlediska určení, z hlediska procesní stránky tj. možná účast podnikatelských subjektů při zadávání veřejných zakázek či v rámci projektů veřejného a soukromého sektoru
- Redistribuční – systém daní a dotací, např. dotace na podporu malého a středního podnikání

- Stabilizační – vliv měnové politiky centrální banky, např. stanovení úrokových sazeb
- Legislativní – vydávání právních norem, např. minimální mzdy, obchodní a pracovní právo

Naopak **podnikatelský sektor** zpětně působí na sektor veřejný výší daňového výnosu např. daní z příjmů, daně z přidané hodnoty či daně z nemovitostí, ale i výší odvodů zdravotního pojištění a plateb na sociální zabezpečení.¹

Obrázek 1 Členění národního hospodářství podle V. A. Pestoffa

Pramen: Halásek, D.: *Základy veřejné ekonomiky*, VŠB-TU, Ostrava, 1994, Upraveno.

¹ TETŘEVOVÁ, Liběna, et al. *Veřejný a podnikatelský sektor*. 1. vyd. Praha : Professional Publishing, 2009. 190 s. ISBN 978-80-86946-90-0.

2 VYMEZENÍ POJMU VEŘEJNÁ SPRÁVA

Podle prof. Haláska (2007) je veřejná správa chápána jako služba veřejnosti, i když v mnoha směrech má i donucovací charakter. Obsahově je věcí veřejné správy vše, co je obecně uznáno za zájem veřejnosti, tedy věci, v nichž zájmy širšího okruhu lidí převládají nad zájmy jednotlivých subjektů. Pak tedy zasahuje i do soukromé sféry.

Funkce veřejné správy:

- Normativní – nezastupitelná role v tvorbě právních norem
- Ochranná – povinnost státu zajištění vnitřního a vnějšího bezpečí a pořádku
- Ekonomicko-regulační
- Hospodářsko-organizační – účelem tvorba, rozdělování a použití bohatství

2.1 Struktura veřejné správy v ČR

Struktura veřejné správy je tvořena několika soustavami institucí, mezi kterými existují těsné interakce.

Mezi tyto instituce veřejné správy v ČR můžeme zahrnout:

- Volený Parlament ČR
- Prezidenta republiky
- Vládu
- Ostatní orgány státní správy
- Orgány územní samosprávy
- Ostatní instituce

2.2 Státní správa a její charakteristické rysy

Státní správa je veřejnou správou uskutečňovanou státem. Je odvozena od samotné podstaty, postavení a poslání státu, od podstaty a způsobu realizace státní moci. Svým charakterem je státní správa zvláštním druhem společenského řízení, uskutečňovaného státem.²

Státní správa je vymezována především jako organizující a mocensko-ochranná činnost státu, zabezpečována ve veřejném zájmu, která má především výkonný, podzákonný a nařizovací charakter. Pro státní správu jsou typické vztahy nadřízenosti a podřízenosti.

Státní správa může být tedy vykonávána orgány přímo nebo nepřímo. Přímo vykonávají státní správu orgány státu nebo správní úřady jako organizační složky bez právní subjektivity nebo ostatní součásti. Nepřímo vykonávají státní správu na základě zákonné delegace jiné subjekty veřejné správy než stát (např. kraje, obce, autorizované zkušebny) svými orgány jako přenesenou nebo propůjčenou působnost.³

2.3 Samospráva a její charakteristické rysy

Samospráva má své historické kořeny ve správě středověkých měst a v cestovním ruchu. Dnes stát své kompetence převádí na samosprávy, které realizují a ovlivňují společenský život. Takový způsob uspořádání je možný pouze v demokratickém zřízení, jelikož v něm panuje decentralizace a má všeobecnou společenskou podporu. Samospráva spravuje své vlastní záležitosti a záležitosti veřejného zájmu.

Samospráva rozlišuje vnitřní a vnější vztahy. Vnitřní vztahy vytváří správní řád, členové samosprávy a stanovy. Realizuje svou činnost jen v rámci svého působení.

---

² KÁŇA, Pavel. *Základy veřejné správy*. Ostrava : MONTANEX, a.s., 2004. 302 s. ISBN 80-7225-139-2.

³ HORZINKOVÁ, Eva ; NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. 234 s. ISBN 978-80-7380-096-3.

Vnější vztahy působí mimo působení organizace samosprávy. Samospráva hájí své zájmy a působí tak na vnější okolí, řídí se zákony státu, prvními předpisy a vyhláškami.

Samosprávu členíme na **územní samosprávu a zájmovou samosprávu**.

Zájmová samospráva je sdružením občanů se stejnými zájmy a zálibami, občanů se společnými cíli a společnými zájmy, občanů se stejnou profesí.

Do zájmové samosprávy patří profesní a zájmová sdružení. Profesní samospráva je sdružení občanů s postavením a názvem komory, v níž převládá povinné členství. Příkladem je advokátní komora, lékařská komora, hospodářská komora atd.

Zájmové sdružení sdružuje občany se stejnými zájmy a zálibami, kde se uplatňuje princip dobrovolnosti. Příkladem jsou odbory, sdružení občanů v politických stranách apod.

Územní samospráva je zakotvena v Zákoně č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky v sedmé hlavě. Stát ve svém demokratickém zřízení přenechává moc územní samosprávě a člení území na kraje a obce. Územní celky jsou vytvořeny z potřeb veřejného a společenského zájmu a z principů řídit vlastní záležitosti občanů. Územní samospráva zabezpečuje potřeby svých občanů a zajišťuje ochranu zájmů svých občanů.⁴

Územní samospráva krajů člení Českou republiku na 13 samosprávných krajů a hlavní město Praha.

Názvy krajů:

- Jihočeský,
- Jihomoravský,
- Karlovarský,
- Královehradecký,
- Liberecký,

---

⁴ KÁŇA, Pavel. *Základy veřejné správy*. Ostrava : MONTANEX, a.s., 2004. 302 s. ISBN 80-7225-139-2.

- Moravskoslezský,
- Olomoucký,
- Pardubický,
- Plzeňský,
- Středočeský,
- Ústecký,
- Vysočina,
- Zlínský,
- Hlavní město Praha.

2.3.1 Krajská správa

Krajská správa pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, chrání veřejný zájem, je zřizovatelem právnických osob, vykonává činnosti územní samosprávy a je pověřena přenesenou působností státní správy.

Postavení krajů v ČR upravuje Zákon o krajích č. 129/2000 Sb..

Kraj má právo na samosprávu, spolupracuje s obcemi a konzultuje záměry kraje s orgány obcí. Při výkonu přenesené působnosti jsou orgány kraje podřízeny příslušnému rezortnímu ministerstvu. Ministerstva koordinují vydávání směrnic, řídí výkon státní správy vydáváním předpisů, přezkoumávají rozhodnutí orgánů kraje a kontrolují výkon na svěřeném úseku.⁵

2.3.2 Obecní správa

Dle Zákona o obcích č. 128/2000 Sb. je obec základním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.

---

⁵ KÁŇA, Pavel. *Základy veřejné správy*. Ostrava : MONTANEX, a.s., 2004. 302 s. ISBN 80-7225-139-2.

Obec spravuje své záležitosti samostatně jako svou samostatnou působnost. Státní orgány a orgány krajů mohou do samostatné působnosti zasahovat, jen vyžaduje-li to ochrana zákona a jen způsobem, který zákon stanoví. Rozsah samostatné působnosti může být omezen jen zákonem.

Státní správu, jejíž výkon byl zákonem svěřen orgánu obce, vykonává tento orgán jako svou přenesenou působnost.

Samostatnou působností obce je pečování o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů,

Samostatná působnost obce spočívá v možnosti obce pečovat o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče, uspokojování potřeb svých občanů. Pravomocí obcí může být zřizování a zakládání právnických osob a organizačních složek obce, zřizování obecní policie, udělování cen obce, schvalování programu rozvoje obce, schvalování územní plánu obce a regulačního plánu a vyhlášení jejich závazné části obecně závaznou vyhláškou, schvalování rozpočtu obce a závěrečného účtu obce. Dalšími pravomocemi jsou zřizování trvalých a dočasných fondů obce, zřizování a rušení příspěvkových organizací a organizačních složek obce, schvalování jejich zřizovací listiny aj., které jsou uvedeny v Zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích.

2.4 Soukromá správa

Soukromá správa je vykonávána subjekty v soukromém zájmu, má snahu o dosažení vlastního soukromého cíle a řídí se vlastní vůlí. Spravujícím subjektem je orgán, který řídí spravovaný objekt, kterým je soukromá organizace; například soukromý podnik, kapitálová nebo osobní společnost, jako je akciová společnost, společnost s ručením omezeným, družstvo a další. Spravující subjekt hospodaří se soukromými finančními a materiálními prostředky.

Organizace a podniky soukromé sféry mohou provádět výkon veřejné správy jen tehdy, není-li veřejná správa schopna plnit výkon správy sama, a jen tehdy, je-li postavení

veřejnoprávního subjektu zastupitelné, a pokud to povaha věci nevylučuje. Organizace soukromé správy musí v takovémto případě splnit podmínky tendru, což je rovněž soutěž.⁶

Správa				
Veřejná správa				Soukromá správa
Státní správa		Samospráva		
Vnitřní státní správa	Územní státní správa	Zájmová samospráva	Územní samospráva	

Tabulka 1 Přehled členění správy

Zdroj: Káňa Pavel, 2004

---

⁶ KÁŇA, Pavel. *Základy veřejné správy*. Ostrava : MONTANEX, a.s., 2004. 302 s. ISBN 80-7225-139-2.

3 POSTAVENÍ MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ V ČR

Současná definice MSP je dána předpisy Evropské unie a je tak platná na celém území EU. Dle přílohy I k Nařízení Komise č.70/2001 ze dne 12.ledna 2001 jsou malé a střední podniky definovány jako podniky, které mají méně než 250 zaměstnanců, mají buď roční obrat nepřesahující 40 milionů eur, nebo bilanční sumu roční rozvahy nepřesahující 27 milionů eur. Malý podnik je definován jako podnik, který má méně než 50 zaměstnanců a má buď roční obrat nepřesahující 7 milionů eur, nebo bilanční sumu roční rozvahy nepřesahující 5 milionů eur.⁷

3.1 Vývoj podnikání na území ČR

Historie podnikání na území České republiky lze rozdělit do 3 základních období:

1918-1945

Období po vzniku samostatného Československa až do konce druhé světové války. Přibližně až do roku 1930 patřilo Československo mezi nejvyspělejší země světa s tržním hospodářstvím a exportní orientací na západní trhy. Malé a střední podnikání bylo rozvinuté, dominovalo drobné podnikání. Podnikatel mohl provozovat více živností a oprávnění k podnikání bylo nepřenosné, nedělitelné a neděditelné.

1945-1989

Druhé období se datuje od konce druhé světové války do roku 1989. Pro tuto období je charakteristická centrálně plánová ekonomika. Od roku 1945 docházelo ke znárodnování podniků, nejdříve podniků s více než 500 zaměstnanců, poté podniky nad 50 zaměstnanců. Došlo k omezení hospodářské soutěže a monopolizaci. Důraz byl kladen na těžký průmysl, zpracování ropy a energetické strojírenství. Částečně bylo drobné podnikání umožněno od roku 1982, více podniků začalo vznikat ale až po roce 1988, kdy došlo k novelizaci některých předpisů.

---

⁷ Evropská unie. Předpisy k ochraně hospodářské soutěže vztahující se na programy OPPI : Nařízení komise č. 70/2001. In *Úřední věstník Evropských společenství*. 2001, s. 17. Dostupný také z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument26526.html>>.

Po roce 1989

K radikální politické a ekonomické přeměně došlo po roce 1989, kdy bylo nutné vytvořit zákonné podmínky pro vznikající tržní ekonomiku. Byl zrušen ústavní zákon zabezpečující monopolní postavení státního vlastnictví, byly přijaty restituční zákony, zákon o soukromém podnikání občanů, byly vytvořeny nové právní formy podnikání, nový daňový systém a uskutečnila se cenová liberalizace. Většina živnostníků podnikala vedle svého hlavního zaměstnání.⁸

3.2 Role regionů ČR při ekonomickém rozvoji území

V české ekonomice hraje zpracovatelský průmysl tradičně významnou úlohu. Vychází z tradice předchozího industriálního vývoje i existence vysoce kvalifikované pracovní síly. V průběhu transformace ekonomiky došlo k významným strukturálním změnám a jeho podíl na tvorbě hrubé přidané hodnoty se výrazně snížil. Současná struktura tvorby hrubé přidané hodnoty se již více blíží stabilizovaným průmyslovým tržním ekonomikám. I tak však patří ČR k zemím, kde podíl průmyslu na tvorbě hrubé přidané hodnoty je v rámci EU podprůměrný.

Postupně se mění i odvětvová struktura průmyslu a zahraničního obchodu s průmyslovými výrobky ve prospěch výrobků s vyšším stupněm zpracování. Významnou měrou k tomuto trendu přispívají investice a to především zahraniční, které směřují do vybraných odvětví průmyslu.

Dominující role velkých firem je nyní významně doplňována pružnou aktivitou malých a středních podniků, které vytvářejí zdravé podnikatelské zázemí, zvyšují dynamiku trhu, absorbují významnou část pracovních sil, a tím se podílejí na stabilizaci ekonomického systému. Podíl malých a středních podniků na celkovém počtu podnikatelských subjektů, na zaměstnanosti a na výsledcích celé ekonomiky se trvale přibližuje průměru EU.

---

⁸ KLÍMOVÁ, Viktorie. *Rozvoj malého a středního podnikání*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 2007. 133 s. ISBN 978-80-210-4239-1.

V důsledku historického vývoje se průmyslové kapacity ČR soustředily do malého množství „průmyslových exponovaných oblastí“. Vznikly tak „průmyslové mikroregiony“, které jsou svým významem určující jak pro výrobní základnu průmyslu, tak i pro sociální a ekonomickou situaci v daném kraji.

Strategie regionální rozvoje ČR, schválená vládou ČR a na ni navazující Strategie rozvoje jednotlivých krajů ČR, schválené příslušnými krajskými zastupitelstvy, musejí ve své ekonomické části reflektovat priority a cíle Průmyslové politiky ČR. Důraz „lokální průmyslové politiky“ je třeba zaměřit zejména na takovou výrobní činnost, která až na výjimky nepřesahuje regionální dimenzi.

Analýza převážné většiny Programů rozvoje krajů ukazuje, že jednou s oblastí, která není v programech rozvoje krajů dostatečně ošetřena, je neúplnost socioekonomické analýzy území. Jednou z oblastí, která by měla být v rámci socioekonomické analýzy pečlivě posuzována je analýza rizik dalšího rozvoje regionálního průmyslu, tj. jaká průmyslová výroba v kraj vykazuje tak rizikové faktory, že by v budoucnosti mohla výrazně poklesnout nebo dokonce zaniknout.⁹

3.3 Podpora MSP v ČR

V České republice existuje **několik oblastí** podpory podnikatelských subjektů. Patří k nim zejména:

1. Podpory financované z evropských programů, z nichž nejdůležitější jsou Operační program Podnikání a inovace, Program rozvoje venkova a Konkurenceschopnost a inovace.
2. Tzv. Finanční mechanismus Evropského hospodářského prostoru a Norska, který poskytuje granty na investiční a rozvojové projekty, a dále možnosti financování Evropské investiční banky, Evropské banky pro obnovu a rozvoj, Světové banky a jiných nadnárodních podpůrných finančních mechanismů.

3. Národní systémy finanční a nefinanční podpory, z nichž nejdůležitější jsou dle Ministerstva průmyslu a obchodu (2009):
- a. Projekty snižování administrativní zátěže podnikatelských subjektů
  - b. Projekt na zlepšování podnikatelského prostředí koordinovaný Podnikatelskou radou
  - c. Podpora MSP
  - d. Podpora podnikatelsky orientovaného výzkumu a vývoje
  - e. Podpora inovací
  - f. Rozvoj lidských zdrojů
  - g. Podpora investování
  - h. Podpora vývozu
  - i. Podpora úvěrů podnikům
  - j. Podpora průmyslových zón, průmyslových nemovitostí apod.
  - k. Program úspor energie a využití obnovitelných zdrojů energie
  - l. Podpora cestovního ruchu
  - m. Nepřímá podpora – Aktivní politika zaměstnanosti

Podpora probíhá formou přímých dotací a grantů, daňových úlev, snižování administrativních zátěží a jiného zvýhodnění podnikatelských subjektů.¹⁰

---

⁹ WOKOUN, René, et al. *Regionální rozvoj : Východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha : Linde Praha, a.s., 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

¹⁰ OCHRANA, František ; PAVEL, Jan; VÍTEK, Leoš, et. al. *Veřejný sektor a veřejné finance : Financovní nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, a.s., 2010. 264 s. ISBN 978-80-247-3228-2.

3.4 Koncepce rozvoje malého a středního podnikání v letech 2007-2013

Ministerstvo průmyslu a obchodu v roce 2006 vydalo Koncepci rozvoje malého a středního podnikání, jejíž hlavním cílem je zajistit konkurenceschopnost sektoru malých a středních podnikatelů působících na území České republiky a tím zachovat a podpořit další rozvoj schopností těchto podniků vytvářet nová pracovní místa, ovlivňovat ekonomický růst a vyrovnávat disproporce v rozvoji jednotlivých regionů.

Nezbytným předpokladem pro dosažení tohoto cíle je koordinace procesů s existujícími i připravovanými politikami Evropské unie, zejména Politikou malého a středního podnikání a úzká spolupráce s organizacemi podnikatelské samosprávy.

Jednotlivými směry koncepce jsou zlepšování podnikatelského prostředí, rozšiřování a zkvalitňování infrastruktury pro rozvoj MSP, přímá podpora MSP, nástroje přímé podpory podnikatelům a rozvoje infrastruktury podnikání a jejich financování.

Podnikatelské prostředí je třeba chápat jako soubor vnějších faktorů ovlivňujících ekonomické postavení, motivaci a chování konkrétních podnikatelských subjektů. Podnikatelské prostředí je tvořeno širokou škálou podmínek pro podnikání v oblasti legislativy, institucionální infrastruktury a fungování trhů.

Hlavními nástroji podpory rozvoje malých a středních podniků budou cenově zvýhodněné záruky za bankovní úvěry, úvěry se sníženou úrokovou sazbou a podřízené úvěry, dotace a kapitálové vstupy. Rozvoj infrastruktury pro podnikání bude podporován formou dotací.

Celostátní programy budou financovány s využitím zejména prostředků strukturálních fondů a státního rozpočtu. Programy realizované regiony budou financovány z prostředků strukturálních fondů a krajů. V případě záruk, úvěrů a rizikového kapitálu budou vytvářeny fondy s účastí veřejných prostředků v souladu s legislativou EU pro jejich tvorbu, správu pohledávek z jejich operací a jejich vypořádání.

Vedle prostředků státního rozpočtu budou na podporu podnikání využity i prostředky ze strukturálních fondů EU především Evropského fondu pro regionální rozvoj, jehož prostředky směřují na podporu infrastruktury a výrobních investic. Kromě prostředků státního a strukturálních fondů budou významným zdrojem rozvoje MSP soukromé

prostředky, a to jak vlastní prostředky MSP, tak prostředky komerčních a soukromých investorů. ¹¹

3.4.1 Podnikatelské prostředí v ČR

Podnikatelské prostředí ČR, ve kterém působí malí a střední podnikatelé po vstupu České republiky do Evropské unie:

- a) relativně vysoká míra otevřenosti ekonomiky, která se prohloubila vstupem do Evropské unie,
- b) harmonizace většiny národních předpisů s legislativou Evropské unie,
- c) klesající míra daně z příjmu, při zachování relativně vysokého zdanění práce (odvody na zdravotní a sociální pojištění) a celkové složitosti daňového systému a jeho relativně vysoké administrativní náročnosti, zejména pro drobné podnikatele,
- d) vysoká míra ochrany zaměstnanců při ukončování pracovního poměru omezující pružnou reakci na vývoj trhu,
- e) omezený kapitálový trh a chybějící kapitálový trh pro společnosti mimo hlavní trh,
- f) konsolidovaný bankovní sektor a leasingový trh s rostoucí nabídkou produktů pro malé a střední podnikatele,
- g) chybějící nástroje pro financování vysoce inovativních projektů menších podnikatelů s kratší historií a dosud minimálním významem investic business angels,
- h) zlepšující se možnosti vymahatelnosti práva a rostoucí rozsah informací o úvěrové historii dlužníků, avšak se zatím přetrvávající poměrně dlouhou dobou potřebnou k vymáhání pohledávek,
- i) struktura nabídky pracovní síly, která z hlediska její kvalifikace a lokalizace postupně reaguje na potřeby trhu a řešení dílčích deficitů,
- j) již poměrně vyspělý a propracovaný systém institucí a nástrojů pro poskytování přímých a nepřímých podpor pro malé a střední podnikatele s vysokým podílem veřejných

---

¹¹ Koncepce rozvoje malého a středního podnikání na období 2007-2013

prostředků využívaných pro nepřímé formy podpory, převažujícím podílem dotací jako nástroje přímé podpory a poměrně administrativně náročnými procedurami pro získání a vyplácení většiny typů podpor,

k) vytvoření a rozvoj nezbytných struktur pro čerpání prostředků z evropských fondů a rostoucí zkušeností v této oblasti,

l) příliv zahraničních investic generujících poptávku po subdodavatelích zvyšujících kupní sílu v regionech jejich realizace a vytvářejících rostoucí trhy pro terciální obory činnosti zejména obchod a služby,

m) zlepšující se nabídka průmyslových zón na zelené louce a dalších vhodných podnikatelských nemovitostí a nedostatečným využitím již dříve vzniklých, nyní však nevyužívaných a zanedbaných produktivních ploch,

n) nedostatečná infrastruktura k usnadnění přenosů výsledků výzkumu vývoje do komerčního využití.

3.4.2 SWOT analýza prostředí malého a středního podnikání v České republice

K přiblížení prostředí malého a středního podnikání, které se v ČR vyskytuje je možné využít poznatků vypracovaných Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR v rámci Koncepce rozvoje malého a středního podnikání v podobě SWOT analýzy.

Silné stránky

- Obecné výhody MSP (pružnost reakce na vývoj na trhu, znalost lokálních trhů).
- Přizpůsobivost pracovní síly.
- Vysoká motivace k výkonu u vlastníků firem.

Slabé stránky:

- Omezený rozsah zkušeností a znalostí managementu, zejména v oblasti řízení a marketingu – MSP nemá prostředky k marketingovým výzkumům.
- Nedostatečná kapitálová vybavenost, zejména malých a drobných podnikatelů a samostatně podnikajících fyzických osob.
- Zastaralé technické vybavení části podniků, technologická zaostalost.
- Nedostatek volných finančních prostředků podnikatelů k ochraně intelektuálního vlastnictví a průmyslových práv.

- Málo vlastních značek, absence tradice firemní značky u podniků střední velikosti.
- Zaostávání v oblasti designu.
- Nedostatečná orientace v možnostech podpory pro MSP.
- Vysoká energetická náročnost výroby.
- Převaha výroby s malou přidanou hodnotou.
- Nízká produktivita práce oproti průměru EU.
- Nedostatečný důraz na rozvoj lidských zdrojů.

Příležitosti:

- Pronikání na nové části jednotného evropského trhu.
- Rozvoj obchodu se státy východní Evropy a Asie, navázání na tradice dodávek investičního i spotřebního zboží na perspektivní trhy.
- Zvýšení spolupráce firem v oblastech společného zájmu v rámci nákupních, odbytových a kooperačních sítí a klastrů.
- Zavádění a využívání společných značek.
- Širší využívání podpůrných programů, zejména s využitím prostředků EU.
- Rozvoj výzkumu a vývoje ve prospěch MSP.
- Spolupráce MSP s VŠ a výzkumnými pracovišti.

Hrozby:

- Nedostatečná podpora investičních aktivit MSP v porovnání s investičními pobídkami určenými pro realizaci velkých rozvojových projektů, zpravidla zahraničních firem.
- Nedostatek pracovních sil vyučených v technických a řemeslných oborech.
- Konkurence velkých firem.
- Odchod vysoce kvalifikovaných pracovníků do zahraničí.
- Pokračování v technickém a technologickém zaostávání podniků.

Z výše uvedené SWOT analýzy současného stavu podnikatelského prostředí v České republice a konkurenceschopnosti malých a středních podnikatelů vyplývá značný rozsah příležitostí pro změny.

3.5 Zákon o podpoře MSP

Zákon č.47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání byl vydán 11. ledna 2002. Tento zákon stanovuje zásady pro poskytování podpory v začátcích podnikání, při upevňování ekonomického postavení podniku. Zákon se nevztahuje na podpory oblasti zemědělské a lesnické prvovýroby.

Podpora MSP je zaměřena na následující oblasti:

- Investiční projekty
- Výchova a vzdělávání ve vzdělávacích programech středních škol ukončených výučním listem
- Zvyšování odbornosti dospělých
- Získávání informací o podnikání
- Výzkum a vývoj pro malé a střední podnikání
- Vytváření nových pracovních míst
- Navazování kontaktů a spolupráce se zahraničními partnery
- Účast na tuzemských i zahraničních výstavách a veletrzích

Podpora se vyskytuje ve formě finanční návratné výpomoci, dotace, finančního příspěvku, záruky, nebo úvěru se sníženou úrokovou sazbou.

MSP je podporováno jak nadnárodní správou, tak centrální státní správou, tak územní samosprávou.

Podpora podnikání je primárně v kompetenci ministerstva průmyslu a obchodu. V rámci přibližování české legislativy podmínkám EU byla postupně zaváděna kritéria stanovená Doporučením Evropské komise, týkající se definice malých a středních podniků

3.6 Role územní samosprávy v podpoře MSP

Možnosti spolupráce institucí veřejné správy a představitelů podnikatelské sféry závisí na platné legislativě, kompetencích orgánů kraje a obcí a roli organizací reprezentujících podnikatelskou komunitu. Legislativní a institucionální báze pro tuto spolupráci není

systemově uspořádaná a zřetelně zaostává za zkušenostmi EU, reálným vývojem a aktuální potřebou.

Úspěšný rozvoj hospodářství kraje je veřejným zájmem, neboť na něm závisí rozvoj ostatních oblastí života regionu. Za hospodářský rozvoj kraje nesou spoluodpovědnost všechny instituce veřejné správy v kraji, ale i podnikatelská samospráva. Spolupráce obou společenských segmentů je nezbytnou celospolečenskou potřebou a prioritou strategického rozvoje kraje.¹²

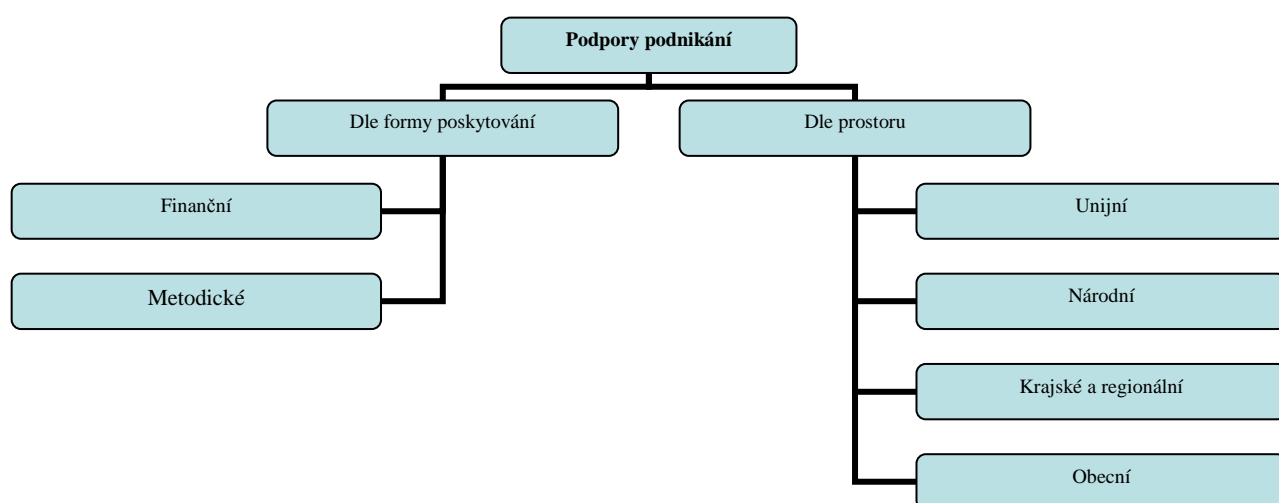
¹² STRECKOVÁ, Yvonne, et al. *Faktory efektivnosti fungování veřejného sektoru a obecné poznatky o vlivu řízení veřejného sektoru na rozvoj regionů*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 2005. 242 s. ISBN 80-210-3623-0.

PRAKTICKÁ ČÁST

4 KOMPARATIVNÍ ANALÝZA STÁVAJÍCÍ PODPORY MSP NA ÚROVNI KRAJŮ V ČR

4.1 Metodická a finanční podpora

Podpora podnikání může probíhat dvojím způsobem: finančně nebo metodicky. Takovou podporu může poskytovat, kterákoliv státní i nestátní instituce. Mezi **finanční** druhy podpor patří například dotace, úvěry. Mezi ty **metodické** bychom mohli zařadit například výstavbu infrastruktury. Pokud bychom se na finanční podporu podívali z hlediska prostorového, tak podpora může být poskytována z územní samosprávy, z vyšší územní samosprávy i z Evropské unie.¹³

Obrázek 2 Druhy podpor podle formy a podle územní hierarchie jejich poskytování.

Zdroj: MALACH, Antonín , et al. *Jak podnikat po vstupu do EU. Upraveno.*

¹³ MALACH, Antonín , et al. *Jak podnikat po vstupu do EU. 2. vyd. Praha : Grada Publishing a.s., 2005. 528 s. ISBN 80-247-0906-6.*

V následujících podkapitolách se zaměřím na jednotlivé kraje ČR a jejich podporu MSP. Pořadí krajů je zcela náhodné. Data jsem zjišťovala rešerší internetových zdrojů, především webových stránek jednotlivých krajů a řízenými rozhovory s pracovníky jednotlivých krajských úřadů, kompetentních v dané oblasti.

Důležitými prvky v podpoře MSP a nejen MSP jsou **koncepční dokumenty**, které mají kraje k dispozici, a ve kterých si stanovují určité cíle a priority a jak jich dosáhnout. Pro účely mé práce jsem vybrala pouze ty, které v daných krajích zmiňují právě podporu MSP.

Jak již bylo zmíněno výše, forma poskytování podpory může probíhat v podobě finanční nebo metodické (nepřímé). Podle mého názoru by měly fungovat obě dvě formy v jednotlivých krajích ČR a proto jsem se snažila zjistit i tyto údaje. Zda-li kraje poskytují obě formy je možné vidět v kapitole 6. I když celá práce je zaměřená výhradně na roli vyšších územních samosprávných celků (kraje) při finanční a metodické podpoře MSP, tak jsem alespoň okrajově zjišťovala, zda kraje **využívají operačních programů Evropské unie**, jelikož při nich je využívána spoluúčast kraje, tedy i krajských financí.

Kraje zřizují různé typy **institucí** k různým účelům a není tomu jinak ani v oblasti podnikání, ale jelikož neexistuje žádný zákon, který by nařizoval krajům zřizovat instituce na podporu podnikání, tak záleží na úsudku daného kraje, zda tyto instituce zřídí či ne. Informace o institucích zřizovaných jednotlivými kraji jsem shrnula do tabulky č. 17.

Na závěr získané informace shrnu do přehledných tabulek, které umožní zhodnotit a posoudit úroveň podpory MSP v jednotlivých krajích ČR a vyvodit závěry využitelné pro subjekty veřejné správy i soukromého sektoru.

4.2 Plzeňský kraj

Plzeňský kraj svou rozlohou je třetím největším krajem České republiky, avšak co se týče počtu obyvatel, tak se řadí až na 8.místo. Svou hustotou zalidnění je druhým nejméně zalidněným krajem u nás.

V roce 2008 se Plzeňský kraj v přepočtu HDP na 1 obyvatele umístil na čtvrtém místě.

Ve srovnání s průměrem České republiky patří kraj k oblastem s nižší mírou nezaměstnanosti. [23]

	Měřicí jednotka	Plzeňský kraj	Podíl na ČR v %
HDP	mil. Kč	179 545	5,1
na 1 obyvatele	Kč	322 162	341 989
Míra registrované nezaměstnanosti	%	4,43	5,98
Počet registrovaných subjektů		132 217	5,3
z toho fyzické osoby		102 577	5,3
z toho obchodní společnosti		11 696	4,0
Počet obyvatel	Osoby	561 074	5,4

Tabulka 2 Ekonomické a sociodemografické ukazatele Plzeňského kraje

Zdroj: ČSÚ

Jak vyplývá z údajů Plzeňského kraje, kraj vydává dva rozvojové dokumenty, které se zabývají i podporou MSP. Těmito dokumenty jsou **Program rozvoje Plzeňského kraje** na období 2008 – 2013, který byl schválen Radou Plzeňského kraje dne 18.3.2008 a **Program rozvoje cestovního ruchu** schváleným Radou Plzeňského kraje 24. února 2004. Program rozvoje Plzeňského kraje nastiňuje, jak by kraj, v období let 2008-2014, chtěl zlepšit situaci v následujících oblastech: 1. Ekonomika, 2. Lidské zdroje, 3. Územní rozvoj, 4. Venkov, 5. Životní prostředí.

Program rozvoje cestovního ruchu je zaměřen na rozvoj v oblasti cestovního ruchu, stanovuje řadu dílčích cílů a opatření ke zlepšení stávajícího stavu této oblasti. Zaměřuje se

i na podporu MSP v oblasti cestovního ruchu. Vytvoření podmínek pro vzdělávání pracovníků v oblasti CR, Podpora zakládání živností a malých podniků CR a Vytvoření informačního systému pro podnikatele v oblasti CR jsou 3 nejdůležitější cíle, které by měly podpořit rozvoj CR v Plzeňském kraji.

Kraj veškerou svou finanční pomoc MSP provádí skrz Operační programy EU. Neexistuje žádná přímá podpora kraje na MSP. Kraj spíše podporuje obce a neziskové organizace.

V kraji existuje projekt „**Společně pro dotace**“, který připravilo Oddělení technické podpory a propagace Odboru fondů a programů EU Plzeňského kraje za účelem metodické pomoci a asistence v procesu přípravy a realizace projektů spolufinancovaných z fondů a programů EU.

Podpora MSP probíhá i na veletrzích a sympoziích, kterých se kraj účastní. Plzeňský kraj prezentuje podniky kraje a tím je propaguje mezi veřejnost.

Plzeňský kraj je spoluzakladatelem **Vědeckotechnického parku** v Plzni, který vznikl v roce 2005. Spoluzakladatel je Statutární město Plzeň. Cílem vytvoření Vědeckotechnického parku je posílit v kraji spolupráci výzkumných institucí s MSP při realizaci inovativních a technologicky složitých záměrů. Původně se měli na zakládání parku podílet i Západočeská univerzita Plzeň a BICem, společnost s ručením omezením (Podnikatelské a inovační centrum). Nakonec se tak díky legislativním problémům nestalo.

BIC, s.r.o. bylo založeno v roce 1992 Statutárním městem Plzeň, jeho poslání v kraji je podporovat zakládání a rozvoj inovačních firem plzeňského regionu. Službami, které BIC poskytuje jsou: pomoc při získávání dotací, poradenství při tvorbě podnikatelských plánů, mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji, pomoc a poradenství s transferem technologií, pomoc při hledání vhodných prostor pro inovační podnikání, poradenství pro podnikání v EU.

Kraj silně spolupracuje s Regionální rozvojovou agenturou a Krajskou hospodářskou komorou. Příkladem jejich spolupráce jsou různé demografické zakázky či investiční poptávky. [33] [35] [49]

4.3 Karlovarský kraj

Karlovarský kraj svou rozlohou patří k nejmenším krajům ČR. Na konci roku 2008 byl kraj na 12. místě svou mírou registrované nezaměstnanosti. [23]

	Měřicí jednotka	Karlovarský kraj	Podíl na ČR v %
HDP	mil. Kč	70 558	1,9
Na 1 obyvatele	Kč	253 964	353 701
Míra registrované nezaměstnanosti	%	7,62	5,96
Počet registrovaných subjektů		80 802	3,2
z toho fyzické osoby		60 216	3,1
z toho obchodní společnosti		7 743	2,5
Počet obyvatel	Osoby	308 403	2,9

Tabulka 3 Ekonomické a sociodemografické ukazatele Karlovarského kraje

Zdroj: ČSÚ

Karlovarský kraj je s podporou podnikání teprve na začátku, ale i přesto již vznikla díky spolupráci kraje s Krajskou hospodářskou komorou a okresními komorami **Strategie rozvoje konkurenceschopnosti Karlovarského kraje**, kde jsou různá opatření vedoucí k podpoře podnikání. Strategie vychází z potřeby spolupráce všech místních aktérů v kraji (obyvatel, firem, veřejných institucí atd.) na dosavadní vývoj ekonomiky v kraji, která se svým výkonem vzdaluje od průměru ČR a míří mezi hospodářsky nejzaostalejší území země. Jedním z předpokladů dosažení pozitivních změn je rozvoj soukromých podnikatelských aktivit v kraji.

Jedním z opatření, která jsou ve strategii uvedena, je vytvořit v kraji agenturu (**Karlovarská agentura rozvoje podnikání – KARP**), která se bude výhradně zaměřovat na podporu zvyšování konkurenceschopnosti firem v kraji, bude hlavním nositelem realizace navrhované strategie a koordinátorem aktivit v oblasti rozvoje podnikání v kraji. Svými aktivitami bude doplňovat krajské zastoupení CzechInvestu, strukturu hospodářské komory a podporovat rozvojové snahy měst a kraje. Agentura má podnikatelům poskytovat

služby převážně zdarma. Agentura vznikla v říjnu loňského roku a zapsána do Obchodního rejstříku byla až v lednu 2010. Z této skutečnosti je možné vydedukovat, že plnění Strategie rozvoje konkurenceschopnosti je opravdu teprve na začátku. Aktuálně Karlovarský kraj spolu s KARPem spolupracují na vybudování projektu vzniku Vědeckotechnického parku. Mají v úmyslu žádat o dotaci EU. Dalšími 3 cíli Karlovarského kraje, které jsou ve strategii stanoveny jsou:

A. Regionální inovační systém – zlepšení výzkumu a vývoje v kraji

B. Lidské zdroje pro konkurenceschopnost – podpora zajištění dostupnosti adekvátně kvalifikovaných a motivovaných pracovníků pro firmy v Karlovarském kraji. Problémem je absence nabídky terciárního vzdělávání v kraji, tudíž přístupem strategie v této oblasti je „studuj jinde, pracuj v Karlovarském kraji“

C. Podnikatelské prostředí (součástí infrastruktura ICT) – podpora zakládání nových firem, podpora příchodu zahraničních investic, vytváření podnikatelské infrastruktury

Další institucí zabývající podporou podnikání na území kraje je Agentura projektového a dotačního managementu Karlovarského kraje je příspěvkovou organizací, která vznikla v roce 2006. Její hlavní náplní je příprava, realizace a monitorování projektů Karlovarského kraje financovaných ze zdrojů EU. Cílem jejich aktivit je rovněž vytvářet vhodné podmínky a prostředí pro regeneraci brownfields, spolupráci, cílené získávání investic a iniciaci zajímavých rozvojových projektů.¹⁴

Karlovarský kraj dále disponuje **Programem rozvoje Karlovarského kraje** na období 2007-2013. Hlavním zaměřením je konkurenceschopnost s orientací na rozvoj lidských zdrojů, podnikání a inovace, kvalitu života a infrastrukturu.

Karlovarský kraj má vypracovanou **Krajskou koncepci rozvoje zemědělství a Program rozvoje cestovního ruchu** v Karlovarském kraji na období 2007-2013, ve kterých se zmiňuje i o podpoře MSP v těchto oblastech.

---

¹⁴ *APDM : agentura projektového a dotačního managementu Karlovarského kraje: Greenfields a brownfields v Karlovarském kraji* [online]. 2008 [cit. 2010-04-22]. Dostupné z WWW: <<http://apdm.cz/>>.

V roce 2009 Karlovarský kraj poskytoval ze svého rozpočtu příspěvky na aktivity v oblasti cestovního ruchu.

Dalším materiálem je **Strategie rozvoj lidských zdrojů** Karlovarského kraje, která vznikla s cílem dosáhnout rovnováhy mezi vzdělávacím systémem a skutečnými potřebami potenciálních zaměstnavatelů v Karlovarském kraji. [21] [24]

4.4 Ústecký kraj

Ústecký kraj se počtem obyvatel řadí na 5. místo v ČR, hustota zalidnění je vyšší než průměrná (4.místo v ČR). Co se týče podílu Ústeckého kraje na tvorbě HDP, tak v přepočtu na jednoho obyvatele, je mezi kraji na jedenácté pozici. [23]

	Měřicí jednotka	Ústecký kraj	Podíl na ČR v %
HDP	mil. Kč	237 402	6,4
na 1 obyvatele	Kč	284 558	353 701
Míra registrované nezaměstnanosti	%	10,26	5,96
Počet registrovaných subjektů		175 521	6,9
z toho fyzické osoby		137 821	7,0
z toho obchodní společnosti		15 818	5,1
Počet obyvatel	Osoby	835 891	8,0

Tabulka 4 Ekonomické a sociodemografické ukazatele Ústeckého kraje

Zdroj: ČSÚ

Ústecký kraj má vypracovaný **Program rozvoje Ústeckého kraje** na období 2008-2013. Mezi priority této strategie patří také Podpora ekonomického rozvoje, která obsahuje opatření zaměřená na zvýšení konkurenceschopnosti a prosperity prostřednictvím rozvoje podnikatelského prostředí a podpory výzkumu a vývoje, inovací, podnikavosti a spolupráce mezi podnikatelskou sférou a subjekty z oblasti vzdělávání a výzkumu a vývoje.

Podpora v Ústeckém kraji probíhá jen v rámci ROP a z finančních zdrojů EU. V roce 2004-2006 existovala podpora drobného, malého a středního podnikání prostřednictvím SROP na investice do nemovitostí, či technologií pro podnikání. Jediné o co se Ústecký kraj v roce 2009 pokusil, bylo vyhlášení programu podnikatelské inkubátory. Ze strany podnikatelských subjektů ale vůbec nebyl zájem, proto byl stažen. Pro období 2007-2013 existuje pouze prostřednictvím ROP a to pouze pro oblast podpory cestovního ruchu.

Ústecký kraj žádné finanční prostředky neposkytuje. Spíše připravuje investiční nabídky pro investory.

Ústecký kraj vstoupil na základě usnesení Rady Ústeckého kraje v roce 2010 do projektu **ChemClust** (program INTERREG IVC) – Zlepšování inovační kapacity Evropských chemických klastrů. Jedná se o druhý projekt, který vznikl na bázi spolupráce v rámci Sítě evropských chemických regionů (ECRN) a který do jisté míry navazuje na předpokládané výsledky projektu ChemLog. Vedoucím partnerem projektu ChemClust je shodně jako u projektu ChemLog Ministerstvo hospodářství a práce spolkové země Sasko-Anhaltsko.

Projekt ChemClust se zabývá posílením možností a příležitostí pro vznik klastrů v chemickém průmyslu na území střední a východní Evropy. Formální i neformální klastry v chemickém průmyslu západní Evropy již existují a prokazují svoji životaschopnost a účelnost – zejména ve středním Německu, ale i v severní Itálii, ve východní části Belgie (Valonsku) nebo ve Velké Británii taková uskupení pod hlavičkou místních představitelů veřejné správy již úspěšně pracují. Jedním z podstatných výsledků navrhovaného projektu by měl být přenos informací a zkušeností orgánů veřejné správy s jejich působením při vytváření podmínek vedoucích ke vzniku spolupráce podniků chemického průmyslu v dané oblasti (bez ohledu na vlastnickou skladbu, možné konkurenční či synergické vztahy, apod.).

Projektu ChemClust se účastní 10 projektových partnerů ze 7 zemí EU, z nichž většina již spolupracuje v projektu ChemLog nebo jsou aktivními partnery Sítě evropských chemických regionů (ECRN), jejímž partnerem je i Ústecký kraj. Od zapojení do projektu ChemClust očekávají získání nových zkušeností, které by mohly posílit postavení kraje a Krajského úřadu ve vztahu k nadnárodním společnostem podnikajícím v chemickém průmyslu.

V kraji existuje databáze brownfields. [41] [44] [51] [54]

4.5 Liberecký kraj

Liberecký kraj je nejmenším krajem republiky z hlediska rozlohy s výjimkou Hlavního města Prahy. Rovněž je nejmenším krajem v počtu obyvatel, svou hustotou zalidnění převyšuje republikový průměr. V pořadí krajů dle míry nezaměstnanosti se kraj řadí na 11. místo. [23]

	Měřicí jednotka	Liberecký kraj	Podíl na ČR v %
HDP	mil. Kč	114 121	3,1
na 1 obyvatele	Kč	261 872	353 701
Míra registrované nezaměstnanosti	%	6,95	5,96
Počet registrovaných subjektů		114 491	4,5
z toho fyzické osoby		93 100	4,8
z toho obchodní společnosti		9 869	4,8
Počet obyvatel	Osoby	437 325	4,2

Tabulka 5 Ekonomické a sociodemografické ukazatele Libereckého kraje

Zdroj: ČSÚ

Podnikatelské prostředí v Libereckém kraji

Členitost a přírodní charakter Libereckého kraje se promítá do nabídky podnikatelských ploch. Husté osídlení v místech koncentrace průmyslu, kopcovitý terén a omezující ekologické limity neskýtají mnoho možností pro rozvinutí nových velkoplošných areálů v kraji. Nároky na rozvojové plochy se zvyšují především v oblasti výroby, obchodu a skladů a dochází k neustálému záboru nových ploch „greenfields“. Naléhavým problémem současnosti je řešení využití opuštěných výrobních i nevýrobních areálů „brownfields“. Největší koncentrace podnikatelských aktivit i zahraničního kapitálu je v Liberci a v jeho okolí, případně v místech s tradiční průmyslovou výrobou. Liberec disponuje dvěma průmyslovými zónami o rozsahu cca 120 a 60 ha, což vzhledem k vazbám na výzkum a vývoj a vysoké školství dává šanci na získání dalších velkých investic v oblasti výroby.

Významné budování hospodářského parku Trojzemí, který využívá potenciál přeshraniční spolupráce ČR-SRN-Polsko.

Obecně jsou pro ekonomiku kraje klíčové dvě kategorie podniků: velké firmy tvořící motor rozvoje a skupina malých a středních podniků tvořících pestrou základnu zaměstnanosti v kraji a zajišťující pružnost a ekonomickou stabilitu kraje. Počet ekonomických subjektů v Libereckém kraji se neustále zvyšuje, i když dochází ke zmírňování dynamiky. Podílí se na tom zejména obchodní společnosti, a to zejména zahraniční, což vypovídá o Libereckém kraji jako o zajímavé destinaci zahraničních investorů.

Zajímavý trend ve vztahu k legislativním změnám je možno pozorovat v období let 2003 – 2004, kdy byl poprvé v této skupině subjektů zaznamenán jejich úbytek. Tuto skutečnost lze vysvětlovat jako pozastavení „živnostenské expanze“ z 90. let. O pilířích ekonomiky kraje svědčí i pohled na největší podniky z hlediska zaměstnanosti. Mimo České dráhy, Českou poštu a Krajskou nemocnici jsou největší podniky soustředěny do oblasti průmyslové výroby. Jejich přehled je uveden Na konkurenceschopnost kraje má vliv i velikostní struktura podniků. Velké podniky jsou silnými hráči na trzích a mají více možností jak překonat problematická období, malé a střední podniky citlivěji reagují na hospodářský cyklus, dochází k jejich fluktuaci, ale současně jsou většinou v inovativnější a dokáží se snadněji přizpůsobit změnám poptávky. Skupina malých a středních podniků (MSP) se obecně považuje za klíčovou pro celkovou konkurenceschopnost a na trhu práce absorbuje nejvyšší počet pracovníků. V roce 2004 největší počet ekonomických subjektů Libereckého kraje působil bez zaměstnanců (58 %, dále 29 % subjektů počet zaměstnanců neuvedlo). Ze subjektů se zaměstnanci připadalo na drobné podniky do 10 zaměstnanců 81 %, podíl malých podniků (do 50 zaměstnanců) činil 15 % a podíl středních podniků byl 3 %.

Mezi lety 2002 – 2004 vzrostl počet MSP o 8,5 %. Z hlediska odvětvového členění hospodářství zaujímá čelní pozici obchod a opravy motorových vozidel. Tato sféra je významně ovlivněna zejména strukturou podnikatelů, tj. fyzických osob. Dalšími významnými oblastmi z hlediska počtu subjektů jsou průmysl, činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu a stavebnictví.

Koncepčními dokumenty kraje jsou **Strategie rozvoje Libereckého kraje** pro období 2006-2020, **Program rozvoje Libereckého kraje** pro období 2007-2013 a **Regionální**

inovační strategie Libereckého kraje. Strategie rozvoje Liberecké kraje má 5 strategických cílů: A. Dynamická a konkurenceschopná ekonomika, B. Kvalitní a zdravé lidské zdroje, C. Komplexní a kvalitní infrastruktura, D. Zdravé životní prostředí bez zátěží, E. Udržitelný rozvoj území a občanské společnosti. Program rozvoje Libereckého kraje vychází ze Strategie rozvoje. Cílem Regionální inovační strategie LK, vypracované v roce 2009 Agenturou regionálního rozvoje, spol. s.r.o., je podpora inovačního prostředí. Na tvorbě se podílela řada aktérů, působících v kraji, a tím došlo k posílení vazeb mezi nimi, tyto vazby by měly fungovat i nadále a proto kraj vybudoval informační portál o inovacích.

Liberecký kraj poskytuje zájemcům o podporu projektů ze Strukturálních fondů formulář projektového záměru, který by měl sloužit k rychlé a efektivní konzultaci a pomoci zájemcům. V souvislosti s přípravou na čerpání finančních prostředků z fondů EU pro období 2007-2013 byla v rámci projektu Partnerství pro Liberecký kraj sestavena databáze projektových záměrů tzv. „**Databáze projektů z území Libereckého kraje**“.

V programovacím období 2004-2006, resp. 2007 Ústecký kraj v rámci SROP zpracoval pro podnikatele celkem **4 grantová schémata**: Regionální podpora podnikání pro drobné podnikatele v Ústeckém kraji, Regionální podpora pro malé a střední podnikatele v Ústeckém kraji, Podpora rozvoj služeb cestovního ruchu v Ústeckém kraji pro malé a střední podnikatele v cestovním ruchu, Podpora regionální infrastruktury cestovního ruchu v Ústeckém kraji pro malé a střední podnikatele. Cílem bylo vytvořit zejména vznik nových pracovních míst a zlepšit infrastrukturu pro rozvoj cestovního ruchu.

Kraj má vytvořen **grantový fond Libereckého kraje**, ze kterého financuje své grantové programy. Neposkytuje žádné úvěry či přímé financování MSP.

V kraji nabízí databázi brownfields a greenfields, která slouží pro rychlejší orientaci hledání vhodných průmyslových a podnikatelských nemovitostí.

Jak již bylo zmíněno výše v kraji fungují **informační portály**, které slouží ke zlepšení podnikatelských aktivit v oblasti cestovního ruchu „Informační portál Libereckého kraje pro cestovní ruch“ a v oblasti inovací „Informační portál Libereckého kraje pro inovace“. Dávají povědomí široké veřejnosti o podnicích, které v kraji fungují a o jejich činnostech.

K podpoře MSP kraj pořádá různé semináře, setkání MSP s hejtmanem kraje, organizuje soutěže či spolupracuje na organizaci soutěží jako jsou Stavba roku, Podnikatel roku, Inovace roku či Urbis Invest.

Klíčovými aktéry v podpoře MSP jsou Agentura regionálního rozvoje, spol. s.r.o., Krajská hospodářská komora, CzechInvest a CzechTrade, kraj s nimi úzce spolupracuje. [31] [52]

4.6 Královehradecký kraj

Svou rozlohou se kraj řadí na deváté místo v pořadí krajů v ČR. Stejnou pozici zaujímá i v přepočtu HDP na 1 obyvatele. [23]

	Měřicí jednotka	Královehradecký kraj	Podíl na ČR v %
HDP	Mil. Kč	162 711	4,4
na 1 obyvatele	Kč	293 960	353 701
Míra registrované nezaměstnanosti	%	4,81	5,96
Počet registrovaných subjektů		130 544	5,1
z toho fyzické osoby		106 327	5,4
z toho obchodní společnosti		10 974	3,5
Počet obyvatel	Osoby	554 520	5,3

Tabulka 6 Ekonomické a sociodemografické ukazatele Královehradeckého kraje

Zdroj: ČSÚ

V Královehradeckém kraji existuje několik vypracovaných rozvojových dokumentů. **Strategie rozvoje kraje 2006-2015**, schválena zastupitelstvem kraje v roce 2005. Jsou v ní stanoveny 4 prioritní oblasti: Podnikání a zaměstnanost, Lidské zdroje, Venkov a zemědělství, Infrastruktura. V souvislosti se strategií vznikl středně dlouhý koncepční dokument, **Program rozvoje Královehradeckého kraje**, který je stanoven na období 2008-2010. Tento dokument plně vychází z principů zahrnutých ve Strategii rozvoje Královehradeckého kraje.

Pro hodnocení a monitoring naplňování cílů a priorit stanovených v těchto dokumentech má kraj vypracovanou indikátorovou sestavu, z které se dále vytváří evaluační zprávy. Z poslední evaluační zprávy vyšlo, že podpora podnikání je v kraji nejmenší.

Kraj sice využívá dotačních programů EU, ale sám nevyhlašuje žádné dotační či úvěrové programy a ani jinak finančně nepodporuje MSP. V roce 2008 v kraji byly vyhlášeny

dotační programy „Pořádání prezentačně-propagačních akcí v oblasti CR“ a „Podpora marketingových aktivit v oblasti CR“, ale pro tento rok není vyhlášen žádný.

Dalšími koncepčními dokumenty kraje jsou **Regionální inovační strategie (RIS)** a **Strategie rozvoje lidských zdrojů**. Regionální inovační strategie rozpracovává problematiku lidských zdrojů z pohledu výzkumných a vývojových aktivit, možnosti mobility a propojování s podnikatelskou sférou. A Strategie rozvoje lidských zdrojů Královehradeckého kraje 2007-2015 zahrnuje správné nasměrování a zkvalitňování oblastí počátečního vzdělávání, oblastí celoživotního učení včetně učení z praxe. V neposlední řadě se také věnuje spolupráci a propojení vzdělávací soustavy s trhem práce.

Královehradecký kraj má úsilí založit **Regionální inovační fond**, který by navazoval na RIS a na základě podnětů z regionálního inovačního prostředí by poskytoval finanční prostředky v podobě tzv. „voucherů“. Veškeré posuzování výdajů Regionálního inovačního fondu bude posuzovat Rada pro vědu, výzkum a inovaci, která mimo jiné odsouhlasila i RIS. Rada pro vědu výzkum a inovaci je jmenována krajem.

V roce 2010 je na podnikání vyhrazeno 1,5 mil. Kč z krajského rozpočtu. Z nich bude hrazen kupříkladu Vzdělávací seminář pro podnikatele v oblasti cestovního ruchu, především se zaměřením na stravovací a ubytovací zařízení.

Další podporou kraje je prezentace na veletrzích investičních příležitostí a nabídka brownfields. Kraj spolupracuje s Technologickým centrem Hradec Králové, které poskytuje pomoc podnikatelům prostřednictvím podnikatelského inkubátoru a projektu BizSpark¹⁵. [30] [50] [56]

---

¹⁵ Projekt společnosti Microsoft, který začínajícím firmám nabízí příležitost ušetřit za profesionální software, který mají zdarma. Do programu se mohou zapojit všechny soukromé firmy fungující kratší dobu než tři roky, jejichž roční obrat nepřesahuje 500 000 USD, a které vytváří webové aplikace poskytující služby přes internet. Zapojení do programu BizSpark je zdarma. Po třech letech, kdy jsou již firmy silné a program opouští, hradí jednorázový symbolický poplatek 100 USD.

4.7 Pardubický kraj

V Pardubickém kraji je vysoký podíl MPS na celkové zaměstnanosti a HDP. Svou rozlohou je Pardubický kraj pátým nejmenším krajem ČR. [23]

	Měřicí jednotka	Pardubický kraj	Podíl na ČR v %
HDP	Mil. Kč	151 655	4,1
na 1 obyvatele	Kč	295 219	353 701
Míra registrované nezaměstnanosti	%	5,95	5,96
Počet registrovaných subjektů		109 524	4,3
z toho fyzické osoby		88 893	4,5
z toho obchodní společnosti		8 840	2,8
Počet obyvatel	Osoby	515 185	4,9

Tabulka 7 Ekonomické a sociodemografické ukazatele Pardubického kraje

Zdroj: ČSÚ

Pardubický kraj má vypracované **Strategii rozvoje Pardubického kraje** pro období 2006-2020 a **Program rozvoje Pardubického kraje** na období 2007 – 2010. Program rozvoje Pardubického kraje stejně jako v ostatních krajích navazuje na Strategii rozvoje Pardubického kraje, která se zabývá podporou MSP obecně a zároveň si dává za cíle zlepšit podnikání. **Regionální informační strategie** je dokumentem, jehož cílem je podpora inovačního procesu v kraji, rozvíjení inovační infrastruktury, dále podpora malého a středního podnikání, rozvoj informačních sítí a rozvoj vzdělávání a celoživotního vzdělávání v souladu s požadavky trhu práce. Tuto strategii schválila 18.10.2006 Rada Pardubického kraje.

Základními specifiky Pardubického kraje jsou omezené finanční zdroje na podporu MSP, legislativně jen obecné obrysy kompetencí pro podporu podnikání.

Kraj zaujímá následující přístup k podpoře podnikání ze své strany. Přímou (finanční) podporou kraje je kofinancování projektů soukromých subjektů v rámci ROP NUTS II

Severovýchod, grantové programy Pardubického kraje a případné individuální dotace. Na kofinancování projektů podpořených z evropských fondů kraj vynakládá každoročně okolo 30 mil. Kč. V roce 2010 lze odhadnout tuto částku na cca 40 mil. Kč.

Vlastními programy kraje jsou grantový program „**Podpora realizace rozvojových projektů v problémových mikroregionech Pardubického kraje**“ a grantové programy v oblasti **cestovního ruchu** (cca 4 mil. Kč ročně). Grantový program „**Podpora realizace rozvojových dokumentů**“ je zaměřen na podporu budování a rekonstrukce infrastruktury sloužících následně k podnikání.

Možná individuální podpora projektů pro podporu podnikání jako například zainvestování průmyslových zón, inženýrské sítě atd.

Nepřímou podporou chce kraj pomoci MSP propagací území Pardubického kraje jako vhodného území pro investory (veletrhy, publikace aj.) a tvorbou koncepcí (viz. výše). Kraj finančně podpořil zpracování publikace Investičních příležitosti Pardubického kraje, která obsahuje v několika cizojazyčných verzích podrobný popis průmyslových zón v Pardubickém kraji. Účastí na veletrhu URBIS Brno prezentuje tyto investiční příležitosti.

V kraji existují klastrové iniciativy. Především v tradičních odvětvích jako jsou potravinářský, elektrotechnický a textilní průmysl.

Pardubický kraj vstoupil 15% do komoditní společnosti **TechnoPark Pardubice k.s.**, který je společným projektem Pardubického kraje, Univerzity Pardubice a FREE ZONE Pardubice a.s.. Výsledný projekt bude obsahovat technologický park, podnikatelský inkubátor a centrum pro transfer technologií. [34] [53]

4.8 Středočeský kraj

Velikostí, počtem obcí i obyvatel patří mezi největší kraje České republiky. Průměrná měsíční hrubá mzda v roce 2008 byla druhá nejvyšší v celé ČR. Hrubý domácí produkt na obyvatele ve Středočeském kraji v roce 2008 vykazoval 91,9 % průměrné úrovně hrubého domácího produktu na obyvatele České republiky, což jej zařadilo na třetí místo v porovnání s ostatními kraji. [23]

	Měřicí jednotka	Středočeský kraj	Podíl na ČR v %
HDP	mil. Kč	382 657	10,8
na 1 obyvatele	Kč	322 364	341 989
Míra registrované nezaměstnanosti	%	4,25	5,98
Počet registrovaných subjektů		282 761	11,4
z toho fyzické osoby		227 871	11,8
z toho obchodní společnosti		24 294	8,4
Počet obyvatel	Osoby	1 201 827	11,6

Tabulka 8 Ekonomické a sociodemografické ukazatele Středočeského kraje

Zdroj: ČSÚ

Program rozvoje cestovního ruchu ve Středočeském kraji pro období 2007-2015 a **Program rozvoje kraje** pro období 2006 resp. 2007-2013 jsou koncepčními dokumenty kraje, nastiňují možné řešení zlepšení podpory kraje na MSP.

V minulém programovacím období (2004-2006) realizoval Středočeský kraj grantová schémata Společného regionální operačního programu nichž jedno bylo na podporu drobných podnikatelů a tři byly zaměřeny na podporu malých a středních podnikatelů. Celkem bylo z těchto grantových schémat podpořeno 26 akcí.

V současném programovacím období (2007-2013) je ve Středočeském kraji realizován Regionální operační program Střední Čechy.

Na základě usnesení ze dne 12.10.2009 Zastupitelstvo Středočeského kraje na svém pravidelném zasedání zřídilo **Středočeský Fond cestovního ruchu a podpory podnikání**. Tento fond je zaměřen na dvě oblasti: Oblast cestovního ruchu a Oblast podpory podnikání. Funguje na základě minimální spoluúčasti žadatele (5%) a maximální spoluúčasti Středočeského kraje (95%).

Kraj zastupuje na veletrzích cestovního ruchu i podnikatele tím, že prezentuje jejich služby. Na tyto prezentace na veletrzích přispívá kraji i EU.

Středočeský kraj přispívá na projekty cestovního ruchu, metodickou a publikační činnost. V roce 2009 tato částka činila 4 962 tis. Kč.

Na podporu Středočeských tradičních řemesel vynaložil kraj v roce 2009 částku 500 tis. Kč.

Další podporou ze strany kraje je konzultační a poradenská činnost při přípravě projektů financovaných z EU. [37] [45]

4.9 Hlavní město Praha

Hl. m. Praha je největším městem České republiky. Pro populační situaci v Praze je tradičně charakteristické neustálé mírné zvyšování průměrného věku obyvatel hl. m. Prahy, který je v Praze stále vyšší než v ČR celkem. Index stáří v Praze (130) trvale vysoko překračuje celorepublikový průměr. Obyvatelé Prahy se dožívají nejvyššího věku ze všech krajů ČR. HDP v Praze v přepočtu na 1 obyvatele trvale vysoko překračuje hodnotu v ČR a současně i průměr za celou EU. Charakteristickým rysem pražského trhu práce je podprůměrná míra nezaměstnanosti. [23]

	Měřicí jednotka	Hlavní město Praha	Podíl na ČR v %
HDP	mil. Kč	848 435	24,0
na 1 obyvatele	Kč	709 125	341 989
Míra registrované nezaměstnanosti	%	2,16	5,98
Počet registrovaných subjektů		453 006	18,3
z toho fyzické osoby		292 372	15,2
z toho obchodní společnosti		105 998	36,5
Počet obyvatel	Osoby	1 212 097	11,7

Tabulka 9 Ekonomické a sociodemografické ukazatele Hlavního města Prahy

Zdroj: ČSÚ

Hlavní město Praha je specifickým krajem České republiky. V roce 2008 vypracoval kraj **Strategický plán Hlavního města Prahy**, ve kterém stanovuje své cíle a priority rozvoje kraje. Mezi cíle týkajících se rozvoje MSP jsou zde zahrnuty:

- Vytvoření a rozvoj potenciálu města k zabezpečení jeho konkurenceschopnosti a prosperity
  - „dobrá adresa,, pro podnikání, růst přitažlivosti města pro nové investory, snížení podnikatelských rizik

- zvýšení výkonnosti a efektivnosti ekonomiky, zajištění příznivého podnikatelského prostředí
  - posílit podnikatelskou atraktivitu Prahy udržením, případně zlepšením ratingového hodnocení města. Využít bonity kraje v kvalitní propagaci a marketingu města.
  - Napomáhat při tvorbě podmínek pro rozvoj drobného a středního podnikání (podnikatelské inkubátory, poradenské centrum aj.)
- Zajištění podpory rovných příležitostí mužů a žen v pracovním a rodinném životě
  - Podpora aktivity vedoucí k účasti žen v podnikání
- Zefektivnění systému podpory kulturních, sportovních a rekreačních aktivit
  - Podporovat i nadále činnost soukromoprávních subjektů v odvětví kultury v rámci grantového systému

Pokud se ale podíváme na aktuální situaci, tak kraj MSP ze svých vlastních zdrojů nepodporuje jinak než skrze Evropskou unii. K nepřímé podpoře MSP jsem vyvodila skrze řízené rozhovory s kompetentními osobami Magistrátu Hlavního města Prahy, že kraj žádnou metodickou pomoc malým a středním podnikatelům neposkytuje. [36] [45]

4.10 Jihočeský kraj

Jihočeský kraj je krajem s nejmenší hustotou zalidnění z celé České republiky. Na tvorbě hrubého domácího produktu v České republice se kraj podílí pouze 5,3 %, v přepočtu na 1 obyvatele však dosahuje 86,9 % republikového průměru a je mezi kraji na 5. pozici. Míra registrované nezaměstnanosti dosahovala koncem roku 2008 na čtvrtou nejnižší příčku. [23]

	Měřicí jednotka	Jihočeský kraj	Podíl na ČR v %
HDP	mil. Kč	195 115	5,3
na 1 obyvatele	Kč	307 454	353 701
Míra registrované nezaměstnanosti	%	4,83	5,96
Počet registrovaných subjektů		151 989	6,0
z toho fyzické osoby		122 221	6,2
z toho obchodní společnosti		13 098	4,2
Počet obyvatel	Osoby	636 328	6,1

Tabulka 10 Ekonomické a sociodemografické ukazatele Jihočeského kraje

Zdroj: ČZSO

Zastupitelstvo Jihočeského kraje svým usnesením v roce 2008 schválilo **Program rozvoje Jihočeského kraje** na období 2008 resp. 2009 – 2013. Tento dokument je střednědobým materiálem regionální rozvoje. V Programu je stanovených 8 prioritních os: Ekonomický rozvoj a znalostní ekonomika; Lidské zdroje a sociální soudržnost; Dostupná infrastruktura; Rozvoj urbánních prostorů; Venkovský prostor; Cestovních ruch, kulturní a přírodní dědictví; Efektivní veřejná správa a modernizace institucí; Životní prostředí.

Jihočeský kraj má vypracovanou i **Strategii rozvoje cestovního ruchu** na roky 2009 – 2013. a **Regionální inovační strategii 2007-2015**. V rámci zpracování této strategie rozvoje cestovního ruchu byla zpracována také mikrostudie „Jihočeští podnikatelé v cestovním ruchu“.

Podporu Jihočeského kraje lze rozdělit na přímou a nepřímou. Mezi **přímou podporu** Grantový program Podpora podnikatelů v hospodářských slabých oblastech v kraji, Zvýhodněné úvěry pro drobné a malé podnikatele, Podpora firem při přípravě učňů, **Nepřímou podporou** je investice do technické a dopravní infrastruktury, politické reprezentace kraje a její „lobování“.

Grantový program **Podpora podnikatelů v hospodářských slabých oblastech** v kraji funguje od roku 2008. V roce 2008 i v roce 2009 byla výše alokace grantu 5 mil. Kč. Letos byly tyto prostředky vyčerpány beze zbytku, loni bylo vyčerpáno jen 3,9mil. Kč z důvodu faktu, že byl grant nový, zbývající prostředky byly převedeny na vykrytí převisů v jiném grantovém programu.

Zvýhodněný úvěr pro drobné a malé podnikatele v Jihočeském kraji je dalším možným nástrojem podpory. Cílem programu je pomocí podpory ve formě zvýhodněných regionálních úvěrů umožnit realizaci podnikatelských projektů drobných a malých podnikatelů.

Poskytovatelem podpory je Českomoravská záruční a rozvojová banka. Podpora poskytována z prostředků Jihočeského kraje, spravovaných Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou.

Grantový program **Podpora firem při přípravě učňů** je grantový program, jehož základní myšlenkou je, že se do grantového programu může přihlásit škola, která bude mít s firmou podepsanou smlouvu o zajištění podmínek praktické výuky probíhající v prostorách firmy. Dochází k podpoře i jiných aktivit, např. exkurze do podniků, tvorba společenských propagačních materiálů podniků a škol, speciální školení pro žáky v souvislosti s realizací praktického vyučování. Hlavním záměrem uvedeného grantového programu je podpora spolupráce firem a škol v technicky zaměřených oborech, především strojírenství, stavebnictví a elektrotechnice na území Jihočeského kraje v souvislosti s požadavky trhu práce.

V oblasti cestovního ruchu a jeho propagačních aktivit realizovaných Jihočeským krajem pochází financování především z rozpočtu kraje a z operačních programů NUTS II Jihozápad.

K nepřímé podpoře podnikání můžeme zařadit investice do dopravní a technické infrastruktury kraje a politické reprezentace kraje a její „lobování“ při tvorbě a

novelizacích zákonů a ostatních vládních předpisů tak, aby byly pro kraj v maximální míře přínosné a co nejvýhodnější.

Jihočeský kraj nabízí místním podnikatelům nabídku účasti v podnikatelské misi do Kanady a Indočíny.

Kraj prezentuje cestovní ruch na výstavách, veletrzích a propagačních akcích. V oblasti cestovního ruchu kraj vyvíjí úsilí podpořit cestovní ruch kraje dalšími metodami:

- Press tripy a Fam tripy – v roce 2009 vynaložil kraj více jak 1,6 mil. Kč
- Brožury, letáky a jiné propagační materiály – celkové náklady cca 11 mil. Kč
- Nadlinkové propagace – inzerce v tištěných mediích stála v roce 2009 cca 9 mil. Kč
- Ostatní projekty – např. Vytvoření portálu lidových řemesel ve spolupráci s Jihočeským muzeem, Jihočeské divadlo – projekt Divadlo na venkově aj., náklady na tyto projekty byly v roce 2009 cca 24,5 mil. Kč z rozpočtu Jihočeského kraje

Kraj zřizuje **Jihočeskou centrálu cestovního ruchu**, vznikla v roce 1994. Jihočeská centrála cestovního ruchu je servisní organizací, která realizuje aktivity v oblasti marketingu destinace jižní Čechy. Její náplní je především prezentace regionu na vybraných cílových trzích, ediční činnost, správa informačního systému, realizace press-a-famtrip, komunikace s podnikateli, zástupci měst a obcí apod. [28] [48]

4.11 Kraj Vysočina

Rozlohou se kraj řadí mezi regiony nadprůměrné velikosti, řadí se na pátou pozici v ČR. K lednu 2009 se kraj řadil na čtvrtou nejnižší pozici lidnatosti v ČR.

Podíl kraje na HDP České republiky dosahuje v posledních letech 4,1 %, což představuje 11. místo mezi kraji. Při přepočtu HDP na 1 obyvatele kraj obsazuje 7. místo.

Mzdy na Vysočině zůstávají nadále pod průměrem ČR. Míra registrované nezaměstnanosti koncem roku 2008 byla osmá nejnižší v celé ČR. [23]

	Měřicí jednotka	Kraj Vysočina	Podíl na ČR v %
HDP	mil. Kč	152 148	4,1
Na 1 obyvatele	Kč	295 785	353 701
Míra registrované nezaměstnanosti	%	6,27	5,96
Počet registrovaných subjektů		101 703	4,0
z toho fyzické osoby		82 718	4,2
z toho obchodní společnosti		7 127	2,3
Počet obyvatel	Osoby	515 411	4,9

Tabulka 11 Ekonomické a sociodemografické ukazatele kraje Vysočina

Zdroj: ČSÚ

V kraji došlo v roce 2007 ke schválení **Programu rozvoje kraje Vysočina** zastupitelstvem, který je v kraji základním strategickým a koncepčním dokumentem. Program rozvoje kraje tvoří tři dokumenty. Jedná se o Profil kraje Vysočina, SWOT analýzu kraje a samotnou programovou část. Hlavními cíli v programové části jsou Zlepšení konkurenční pozice ekonomiky, Zvýšení kvality sociálního prostředí s důrazem na rozvoj lidských zdrojů, Zvýšení kvality technického prostředí s důrazem na rozvoj síťové infrastruktury, Zavádění principů udržitelného rozvoje kraje. Mezi jejich dílčí cíle se řadí i podpora MSP.

Rada kraje v souvislosti se vzniklou hospodářskou krizí vypracovala v roce 2009 **Strategii kraje Vysočina** pro období hospodářské krize. Rada kraje zde prohlašuje, že zachování funkčního podnikatelského subjektu a udržení pracovního místa považuje v době krize za hodnoty nesrovnatelně vyšší kvality než nalezení zdrojů pro zvýšení pomoci nezaměstnaným a lidem s nedostatečnými příjmy. Stanovuje zde zásady pro řízené hospodaření kraje v době hospodářské krize a opatření ve vybraných dalších oblastech působnosti kraje tzn. i podnikatelského sektoru.

V roce 2008 zastupitelstvo kraje schválilo **Strategii rozvoje cestovního ruchu** na roky 2008 – 2013. Cíle strategie je zlepšení konkurenceschopnosti a ekonomické výkonnosti cestovního ruchu kraje.

Nástrojem pro postupnou realizaci Programu rozvoje kraje Vysočina kraj zřídil **Fond Vysočina**. Fond Vysočina soustřeďuje část rozvojových prostředků kraje, které jsou poskytovány jednotlivým subjektům prostřednictvím grantových programů formou dotací a půjček. V roce 2008 bylo vyhlášeno 29 programů, v roce 2009 vyhlášeno 16 programů, pro rok 2010 prozatím vyhlášeno 10 programů. Grantový program Rozvoj malých podnikatelů ve vybraných regionech je vyhlášen každý rok od roku 2004. Cílem podpory je zvýšení konkurenceschopnosti malých podniků na Vysočině formou příspěvků na pořízení technologií, výrobních zařízení, případně rozšíření podnikatelských prostor. Podpora je poskytována malým podnikům do 50 zaměstnanců. V roce 2009 bylo, vzhledem k ekonomické krizi, upraveno nastavení programu a tento program byl vyhlášen ve dvou podprogramech. Účelem podprogramu A je podporovat investiční rozvojové záměry podniků spojené s modernizací provozního a výrobního zařízení a provozních a výrobních prostor, spojené s udržením stávajících pracovních míst. Cílem podprogramu B je pak posílit stabilitu podniků, které by mohly být ohroženy ekonomickým útlumem a předcházet tak druhotné platební neschopnosti příspěvkem na splácení jistiny již poskytnutých účelových úvěrů na pořízení technologií a výrobních zařízení a tím eliminovat další zadluženost firem. Podpora byla poskytnuta ve výši 6 měsíčních splátek generovaných bankou ve smlouvě o poskytnutí úvěru. V roce 2009 bylo na tento grantový program alokováno celkem 14 mil. Kč, což je nejvíce zamelou dobu realizace. Pro rok 2010 je předpokládán objem finančních prostředků 10 mil. Kč.

Kraj pořádá **podnikatelské mise**, které mají za cíl navázat kontakty s podnikateli prostřednictvím bilaterálních jednání, s hospodářskými komorami, státními a regionálními

agenturami pro podporu podnikání a zástupci podnikatelských komor v druhé zemi. V roce 2009 se podnikatelská mise vydala do Bruselu, v roce 2010 na Ukrajinu.

K podpoře MSP slouží i semináře a školení, které jsou krajem organizovány. Příkladem může být nabídka zahraniční studijní cesty, která je určena pro absolventy vysokých škol popř. pro studenty doktorandského studia, kteří se specializují na problematiku obnovitelných zdrojů energie, nebo pro podnikatele, kteří v tomto oboru podnikají. V květnu roku 2010 proběhne veletrh typických produktů pro kraj Vysočina.

Kraj Vysočina vypracoval brožuru s investičními příležitostmi v regionu, kde jsou vypsány veškeré průmyslové zóny a brownfields v kraji a základní informace o jejich rozloze, umístění apod.

Kraj využívá i dotací z EU a vyhlašuje dotační programy v rámci ROP. [29]

4.12 Jihomoravský kraj

Jihomoravský kraj je počtem obyvatel i rozlohou čtvrtým největším krajem České republiky. Jihomoravský kraj je v pořadí třetím nejhustěji osídleným krajem ČR. Sektorová skladba zaměstnanosti je v kraji oproti celostátnímu průměru mírně příznivější; projevuje se nižší zaměstnaností v sekundární sféře a vyšší zaměstnaností v terciéru. Oproti celostátnímu průměru je v kraji zaměstnáno více vysokoškoláků, zatímco podíl pracovníků se vzděláním středním s maturitou i vyučených je nižší. [23]

	Měřicí jednotka	Jihomoravský kraj	Podíl na ČR v %
HDP	mil. Kč	373 500	10,1
na 1 obyvatele	Kč	326 596	353 701
Míra registrované nezaměstnanosti	%	6,83	6
Počet registrovaných subjektů		276 783	10,8
z toho fyzické osoby		212 806	10,9
z toho obchodní společnosti		37 463	12,0
Počet obyvatel	Osoby	1 147 146	11,0

Tabulka 12 Ekonomické a sociodemografické ukazatele Jihomoravského kraje

Zdroj: ČSÚ

V Jihomoravském kraji k podpoře MSP slouží **Strategie rozvoje Jihomoravského kraje** pro období 2006-2016, na ni navazuje **Program rozvoje kraje 2006-2009**, který je letos aktualizovaný na období 2010 – 2013.

Dalšími dokumenty, kterými kraj disponuje jsou **Strategie rozvoje hospodářství Jihomoravského kraje**, **Strategie rozvoje lidských zdrojů** a **Regionální inovační strategie**. Strategie rozvoje hospodářství Jihomoravského kraje je pojata jako jeden dokumentů vytvářející soustavu dokumentů strategického řízení regionálního rozvoje, který má vést ke zvýšení ekonomického potenciálu Jihomoravského kraje vytvářejícího jeden z hlavních předpokladů pro vysokou úroveň občanů a vysokou míru zaměstnanosti.

Dalším dominantním znakem je úsilí o zdravý rozvoj hospodářství kraje efektivně využívající jeho vnitřní potenciál a rozvojové faktory. Základní orientace Strategie směřují k podpoře podnikatelských schopností riskovat a vytvářet nové podnikatelské aktivity, uznat a ocenit společenský přínos těch, kteří nesou riziko, akceptovat podmínky malých a středních podniků, které podněcují konkurenční dynamiku ekonomiky a nutí velké podniky ke zvyšování efektivnosti a k inovacím.

Strategie rozvoje lidských zdrojů navazuje opět na Strategii rozvoje Jihomoravského kraje. Strategickým cílem koncepce je zvýšení zaměstnanosti a celkového hospodářského růstu kraje prostřednictvím efektivního trhu práce.

Regionální inovační strategie Jihomoravského kraje na období 2009-2013 navazuje na úspěšnou realizaci předchozích dvou verzí. Mezi hlavní výstupy lze zařadit vznik systému podpory vzniku a rozvoje inovativních firem (založení Jihomoravského inovačního centra), zřízení systému podpory a získávání nadaných studentů (založení Jihomoravského centra pro mezinárodní mobilitu), výstavbu Technologického inkubátoru II., a Biotechnologického inkubátoru INBIT. Jihomoravský kraj investoval do podpory výzkumu, vývoje a inovací v posledních pěti letech 500 mil. Kč a hodlá investice navyšovat. Vizí Regionální inovační strategie na období 2009-2013 je zařazení Jihomoravského kraje mezi prvních padesát nejinnovativnějších regionů v EU, byly stanoveny 4 základní osy podpory: poradenství a služby, transfer technologií, lidské zdroje a internacionalizace.

Jihomoravský kraj již od roku 2003 každoročně vyhlašuje dotační program pro začínající podnikatele. Tento dotační program je určen pro drobné začínající podnikatele – fyzické osoby, které mají bydliště (trvalý pobyt) na území Jihomoravského kraje a splňují všechny podmínky. Dotace je v rámci tohoto dotačního programu podnikatelům poskytována z vlastních zdrojů kraje. Prostředky vynaložené na tento dotační program byly v roce 2008 kolem 2 mil. Kč, v roce 2009 kolem 5 mil. Kč a pro rok 2010 je v plánu uvolnit 3,7 mil. Kč.

Pro rok 2010 dále byly vyhlášeny tyto dotační programy:

1. Podpora vinařství a vinohradnictví v Jihomoravském kraji - cílem dotačního programu je podpora kulturních akcí, vybavení informačních středisek, zařízení pro konání výstav a pořizování informačních panelů, propagačních materiálů,

webových stránek a propagačních kampaní na podporu vinařství a vinohradnictví v Jihomoravském kraji

2. Podpora včelařství - cílem dotačního programu je podpora včelařů a včelařství za účelem zvýšení stavů včelstev, eliminace závažných onemocnění včelstev, zlepšení zdravotního a genetického stavu včelstev a podpora chovu včel jako významného odvětví zemědělství v Jihomoravském kraji
3. Podpora pořízení mléčných automatů - cílem dotačního programu je podpora zemědělských podnikatelů v Jihomoravském kraji a zlepšení přístupu obyvatelstva k čerstvému nepasterizovanému mléku. Dotační program by měl přispět k rovnoměrnému rozmístění automatů na prodej čerstvého nepasterizovaného mléka na území Jihomoravského kraje tak, aby byla garantována snadná dostupnost nabízeného produktu pro co největší množství obyvatel Jihomoravského kraje.

Také u těchto dotací je poskytována dotace z vlastních zdrojů kraje.

Podporou je i regionální dotační program **SoMoPro**, v rámci něho budou rozdělovny vědecko-výzkumným institucím v Jihomoravském kraji dotace, které budou sloužit k pokrytí nákladů spojených s hoštěním vědců ze zahraničí. SoMoPro je naplánován na období 4 let (2009-2013). Celkový rozpočet programu činí 3 887 158 EUR, z čehož 60 % je financováno z rozpočtu Jihomoravského kraje, zbývajících 40 % je pokryto ze zdrojů Evropské komise.

Podnikatelé mohou také získat dotaci v rámci vyhlášených operačních programů, kde zprostředkujícím subjektem je CzechInvest či Úřad regionální rady Jihovýchod.

Jihomoravský kraj se zabývá také **nepřímou podporou** podnikatelů a to např. pořádáním obchodních misí pro podnikatele do podnikatelsky a investičně zajímavých destinací. Cílem těchto misí je umožnit navázat podnikatelům nové obchodní kontakty v zahraničí. Dále kraj poskytuje dotace hospodářským komorám na jejich činnost a na provoz informačních míst pro podnikatele. Hospodářské komory Jihomoravského kraje jsou samostatné organizace, které působí nezávisle na politických stranách, státních orgánech a orgánech územní samosprávy.

Na území Jihomoravského kraje působí v oblasti podpory MSP i Jihomoravské inovační centrum, z.s.o.p., jehož spoluzakladatelem je i Jihomoravský kraj. Jihomoravské inovační centrum provozuje pro Jihomoravský kraj Biotechnologický inkubátor INBIT,

Technologický inkubátor II a Vědecko-technický park. Základním cílem Jihomoravského inovačního centra je efektivně podporovat vznik a rozvoj inovačních firem. [26] [43] [46]

4.13 Olomoucký kraj

Počtem obyvatel na 1 km² (121,9) se kraj přibližuje průměrné hustotě zalidnění za celou ČR (132,7 osob na km²). [23]

	Měřicí jednotka	Olomoucký kraj	Podíl na ČR v %
HDP	mil. Kč	173 089	4,7
na 1 obyvatele	Kč	269 684	353 701
Míra registrované nezaměstnanosti	%	6,87	5,96
Počet registrovaných subjektů		135 028	5,3
z toho fyzické osoby		112 123	5,7
Z toho obchodní společnosti		10 447	3,4
Počet obyvatel	Osoby	642 137	6,1

Tabulka 13 Ekonomické a sociodemografické ukazatele Olomouckého kraje

Zdroj: ČSÚ

V Olomouckém kraji je vytvořen **Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje**, který byl schválen v roce 2006 zastupitelstvem Olomouckého kraje. Celý dokument je rozdělen do šesti resp. do sedmi hlavních okruhů, které byly vybrány na základě zatím poslední verze Programu rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje. Jedním z okruhů je i Ekonomická základna a podnikání.

Olomoucký kraj podporuje podnikání v regionu mnoha způsoby. Podpora podnikání vychází především z Programového prohlášení Rady Olomouckého kraje, kde je jedním z cílů „pomáhat“ vytvářet podmínky pro malé a střední podnikání.

Velmi důležitým dokumentem Olomouckého kraje je **Koncepce rozvoje podnikání** v Olomouckém kraji na období 2007-2013. Součástí koncepce jsou návrhy, které vsadily na dlouhodobé faktory konkurenceschopnosti (navýšení investičních zdrojů do zdravých podniků, výchova k podnikání...). Dlouhodobým cílem podpory podnikání v Olomouckém

kraji je růst výkonnosti podniků, zvýšení jejich podílu na HDP kraje a zvýšení zaměstnanosti v podnicích.

Program rozvoje cestovního ruchu je dalším důležitým dokumentem, který podporuje MSP v oblasti cestovního ruchu.

Finanční podpora MSP je formou dotačních programů Olomouckého kraje, kde cílovou skupinou jsou i právnické osoby. Takový dotační program je například příspěvek na významné projekty nebo příspěvek na vzdělávání zaměstnanců a rovněž příspěvek na zaměstnávání absolventů.

Kraj poskytuje technickou podporu pro Regionální operační program Střední Morava.

Na odboru strategického rozvoje organizují kulaté stoly pro podnikatele, podílí se také na přípravě podnikatelských misí. V roce 2008 proběhly kulaté stoly pro podnikání s Nizozemím a Srbskem. V červnu 2009 se konal další ročník semináře Kulatý stůl obchodních příležitostí v Srbsku. Tento informační seminář pro podnikatele, majitele a manažery firem je pravidelně realizován ve spolupráci Olomouckého kraje s Autonomní oblastí Vojvodina, Jihomoravským krajem a jeho partnerským regionem Šumadija. Cíle semináře je podpořit exportní aktivity firem z obou krajů do Srbska a poskytnout informace o současné ekonomické situaci v této zemi.

Olomoucký kraj podpořil již čtvrtým rokem provoz informačního portálu www.newbalkan.com, který má za cíl podporovat ekonomickou spolupráci Olomouckého kraje a autonomní oblastí Vojvodina. Na portálu jsou zveřejňovány aktuální a bezplatné informace o Srbsku a Černé Hoře v českém jazyce. Stránky jsou využívány zájemci o spolupráci se Srbskem, ministerstvem zahraničí, oběma velvyslanectvími a médií.

Již čtvrtým rokem spolupřádá krajské kolo prestižní mezinárodní soutěže Podnikatel roku, stejně dlouho probíhá pod záštitou hejtmana také soutěž Firma roku a Živnostník roku.

Olomoucký kraj podporuje vznik oborových seskupení firem působících ve stejném oboru, tzv. klastry. Finančně podporuje i činnost takto vzniklých klastrů a nepřímo pomáhá také při propagaci jejich aktivit a zviditelnění například na veletrzích.

Kraj navázal dobrou spolupráci s Univerzitou Palackého v Olomouci, kdy se spolu s Magistrátem města Olomouce podílí na spolufinancování provozu Podnikatelského inkubátoru, který vznikl v roce 2007 v rámci Vědeckotechnického parku Univerzity

Palackého. V roce 2008 byl Vědeckotechnickému parku poskytnut příspěvek ve výši 980 tis. Kč a byl využit na poskytování bezplatného poradenství až do ledna 2009. Poradenství je poskytováno pro začínající podnikatele i z řad studentů Univerzity Palackého v Olomouci, včetně propagace také nekomerční, bezplatně nabízené služby.

Olomoucký kraj ve spolupráci s obcemi s rozšířenou působností a Agenturou pro podporu podnikání CzechInvest provozuje on-line databázi s aktuální nabídkou nemovitostí vhodných k podnikání. Nabízené nemovitosti jsou rozděleny do pěti typů: průmyslové nemovitosti, rozvojové plochy, brownfieldy, komerční objekty a kancelářské prostory. Databáze v současné době obsahuje zhruba 200 volných nemovitostí. Databázi je možné najít na adrese: www.kr-olomoucky.cz/nemovitosti.

Za účelem rozvoje podnikání kraj vyrábí specifické propagační materiály, různé brožury, letáky, CD. Např. v prosinci roku 2008 vydal Olomoucký kraj publikaci Významné firmy Olomouckého kraje, která vznikla se záměrem popularizovat podnikání v Olomouckém kraji, představit významné zaměstnavatele působící v technických oborech a motivovat žáky a studenty ke studiu těchto oborů. [27] [55]

4.14 Zlínský kraj

Svou rozlohou 3 964 km² je čtvrtým nejmenším krajem v republice. V tvorbě hrubého domácího produktu se Zlínský kraj řadí na 9. místo mezi kraji v ČR. [23]

	Měřicí jednotka	Zlínský kraj	Podíl na ČR v %
HDP	mil. Kč	169 153	4,6
na 1 obyvatele	Kč	286 172	353 701
Míra registrované nezaměstnanosti	%	6,13	5,96
Počet registrovaných subjektů		134 373	5,3
z toho fyzické osoby		110 961	5,7
z toho obchodní společnosti		12 840	4,1
Počet obyvatel	Osoby	591 412	5,6

Tabulka 14 Ekonomické a sociodemografické ukazatele Zlínského kraje

Zdroj: ČSÚ

Kraj disponuje řadou koncepčních a rozvojových dokumentů. **Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009 – 2020** je jedním z nich, jejím cílem je posílení role malých a středních podniků. Úkoly jak toho docílit jsou zlepšení přístupu k financím pro začínající podnikatele a zlepšení nefinančních podmínek podnikání malého a středního podnikání. K zlepšení přístupu k financím začínajícím podnikatelům jsou zmiňovány následující opatření:

- spolupráce se sítěmi business angels ¹⁶
- spolupráce se sítěmi rizikového kapitálu

- speciální úvěrové a garanční facility (schéma)
- speciální facility (schéma) rizikového kapitálu

Ke zlepšení nefinančních podmínek podnikání MSP by měly přispět tyto opatření:

- Usnadnění MSP napojit se do obchodních a odbytových linií
- Asistence v oblasti marketingu
- Zajištění kvalitního a přehledného přístupu k informacím
- Asistence ve schopnosti lobbovat a prosadit svůj názor

Dalšími dokumenty, které má v kraji k dispozici jsou Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje 2009-2012, Program rozvoje cestovního ruchu ve Zlínském kraji, Strategie využití brownfields ve Zlínském kraji, Studie rozvoje zemědělské výroby ve Zlínském kraji. Tyto dokumenty jsou v souladu se Strategií rozvoje kraje 2009-2020.

Mimo zmiňované dokumenty byl vypracovaný projekt **Regionální inovační strategie** pro období 2008 - 2013 ve Zlínském kraji a jeho Akční plán, jehož aktivity přispějí ke zvýšení konkurenceschopnosti podnikatelské sféry a atraktivity Zlínského kraje pro inovační podnikání. V souladu s vypracování této strategie byla založena síť sedmi spolupracujících společností jejichž společným cílem je podpora inovačního podnikání ve Zlínském kraji, tato síť se nazývá Inovační infrastruktura Zlínského kraje. Síť byla založena v roce 2008. Spolupracujícími organizacemi jsou: Zlínský kraj, Technologické Inovační Centrum, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Podnikatelský inkubátor Kunovice-Panský dvůr, s.r.o., Regionální centrum kooperace, a.s., Valašskokloboucké podnikatelské centrum s.r.o., Agentura pro ekonomický rozvoj Vsetínska, o.p.s.. Jednotlivé organizace mezi sebou aktivně spolupracují zapojením do společných projektů a předáváním know-how a dobré praxe ze svého fungování.

---

¹⁶ Business angels je individuální investor využívající vlastní kapitál na financování malých a středních podniků s výrazným růstovým potenciálem s cílem zhodnocení vložených prostředků. Zdroj: CzechInvest

Ve Zlínském kraji je vyhlášený podprogram podpory předprojektové přípravy projektů regenerace brownfields ve Zlínském kraji 2010. Cílem podprogramu je zvýšení absorpční kapacity Zlínského kraje v oblasti regenerace brownfields prostřednictvím finanční podpory předprojektové přípravy regenerace konkrétních lokalit.

Zlínský kraj vytvořil **Regionální podpůrný zdroj, s.r.o.**, 100% vlastněný krajem, za účelem podpory rozvoje podnikatelské činnosti a realizace rozvojových projektů. Hlavním cílem je řešit problémy malých a středních podniků spojené s financováním jejich podnikatelských aktivit. V rámci tohoto podpůrného zdroje jsou vytvořeny programy pro podporu podnikání Podpora malého a středního podnikání a Podpora obcí, organizací zřizovaných krajem a obcemi, podnikatelskými subjekty ve Zlínském kraji.

Program Podpora malého a středního podnikání probíhá od roku 2008 dodnes v podobě Regionálních úvěrů Regionálního podpůrného zdroje, s.r.o., jejichž cílem je umožnit realizaci podnikatelských projektů malých a středních podnikatelů. Tento program navazuje na původní zrušený Zlínský regionální úvěr, který probíhal v roce 2007.

Mikroúvěr Regionálního podpůrného zdroje, s.r.o. je program, který spadá pod Podporu malého a středního podnikání a jehož cílem je řešit problém přístupu začínajících malých a středních podniků k malým úvěrům potřebným pro zahájení podnikatelských aktivit a k překlenutí dočasných problémů při financování rozvoje podnikatelské činnosti.

Podpora obcí, organizací zřizovaných krajem a obcemi, podnikatelských subjektů ve Zlínském kraji je realizovaná Programem PODPORA EU, cílem je poskytování krátkodobých úvěrů subjektům, které realizují svůj projekt spolufinancovaný z prostředků EU, a to za účelem finančního překlenutí období mezi schválením projektu a vyplácením dotace na jeho realizaci.

V letech 2003 – 2004 existoval podprogram podpory přípravy projektů v oblasti cestovního ruchu Zlínského kraje, podpora nejen pro podnikatele, kteří připravovali projekty financované ze strukturálních fondů, zejména SRP.

V roce 2004 byl realizován podprogram podpory přípravy projektů malých a středních podnikatelů, který podporoval podnikatele, kteří si připravovali projekty financované ze strukturálních fondů.

V letech 2003 – 2005 poskytována podpora pro obce (města), která investovala do infrastruktury související s podnikáním (např. oprava budov v majetku obce, pronajímaných k podnikatelským účelům; oprava příjezdových komunikací k podnikatelským nemovitostem apod.).

Ve Zlínském kraji působí **velké množství institucí podporujících podnikání a inovace.**

- Univerzita Tomáše Bati – klíčový výkonný prvek vědeckého, výzkumného a inovačního prostředí; partnerství univerzity s ostatními pracovišti vědy a výzkumu a podnikatelskými subjekty
- Technologické inovační centrum, s.r.o. – tento subjekt je založený Zlínským krajem a Univerzitou Tomáše Bati za účelem podpory inovačního podnikání ve Zlínském kraji; provozuje inovační portál, kde se koncentrují informace ze světa dotačních programů, seznamy institucí pro inovaci, výzkum, inzerce technologií, licencí a další; centrum vypracovalo Průvodce finančními nástroji na podporu podnikání ve Zlínském kraji, kde jsou základní informace o programech podpory podnikání, z jakého programu a za jakých podmínek můžete čerpat prostředky na financování projektů a příklady realizace
- Regionální podpůrný zdroj s.r.o. – subjekt založený a 100% vlastněný Zlínským krajem za účelem pomoci při financování rozvojových projektů podnikatelů (a obcí)
- Energetická agentura Zlínského kraje, o.p.s. – subjekt založený a 100% vlastněný Zlínským krajem za účelem napomáhat (nejen podnikatelům) se záležitostmi týkajícími se úspor energií; není finančním nástrojem, ale metodickým, příkladem může být program „Zelená úsporám“
- Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, o.p.s. – subjekt založený a 100% vlastněný Zlínským krajem za účelem propagace a řízení rozvoje cestovního ruchu ve Zlínském kraji, není finančním nástrojem
- Industry Servis ZK, a.s. – servisní organizace zřízená za účelem přípravy a následné správy strategické průmyslové zóny Holešov, 100% vlastněná Zlínským krajem, není finančním nástrojem

- Kontaktní centrum pro východní trhy – jeho činnost zabezpečuje Krajská hospodářská komora Zlínského kraje na základě dohody mezi Zlínským krajem a KHK ZK
- Krajská hospodářská komora Zlínského kraje -. Realizuje některé projekty ve spolupráci se Zlínským krajem, příkladem může být projekt „Řemesla“, cílem podpora výučných oborů; „Perspektivita“, spolupráce kraje a univerzity

Tyto instituce hrají ve Zlínském kraji nezastupitelnou roli v podpoře podnikání. Bohužel jejich vzájemná spolupráce nefunguje koordinovaně a tudíž tato situace vede k nedostatku informací o tom, co která instituce dělá. [25] [38] [39] [40] [47]

4.15 Moravskoslezský kraj

Svou rozlohou zaujímá 6. místo mezi všemi kraji. Moravskoslezský kraj je počtem obyvatel nejlidnatější v ČR a se svými 299 obcemi však patří k regionům s nejmenším počtem sídel. [23]

	Měřicí jednotka	Moravskoslezský kraj	Podíl na ČR v %
HDP	mil. Kč	372 458	10,1
na 1 obyvatele	Kč	297 926	353 701
Míra registrované nezaměstnanosti	%	8,49	5,96
Počet registrovaných subjektů		240 486	9,4
z toho fyzické osoby		197 025	10,1
z toho obchodní společnosti		22 021	7,1
Počet obyvatel	Osoby	1 250 255	11,9

Tabulka 15 Ekonomické a sociodemografické ukazatele Moravskoslezského kraje

Zdroj: ČSÚ

Moravskoslezský kraj ve **Strategii rozvoje kraje** na období 2009 – 2016 má určené 3 strategické oblasti, přičemž jedna z nich se nazývá Podnikání, v které jsou globální cíle Konkurenceschopná, inovačně založená ekonomika, Vzdělaná společnost aktivních a sebevědomých lidí. Na Strategii navazuje Program rozvoje kraje na období 2005-2008, který je střednědobým dokumentem, který je rozčleněn do pěti prioritních oblastí, které se dále dělí na strategické cíle a opatření.

Pro podporu cestovního ruchu slouží **Marketingová strategie cestovního ruchu**. Marketingová strategie rozvoje cestovního ruchu je dlouhodobým nástrojem koordinace aktivit, prezentace potřeb regionu pro využívání potenciálu cestovního ruchu a inspirací pro jednotlivé spolupracující subjekty.

Důležitým dokumentem je **Regionální inovační strategie** na léta 2010 - 2016, která je koncepčním dokumentem určující hlavní směry rozvoje inovačního prostředí

Moravskoslezského kraje. Cílem koncepce je mj. dosažení partnerství soukromého a veřejného sektoru, vzdělávacích institucí a posílení konkurenceschopnosti Moravskoslezského kraje prostřednictvím spolupráce vědecko-výzkumné sféry a firem.

Do roku 2006 resp. 2007 kraj vyhlášoval dotační tituly na podporu MSP, ale dnes již žádné z nich nejsou aktivní. Zastupitelstvo kraje rozhodlo, že bude investovat raději do obcí, kde je větší pravděpodobnost splnění podmínek.

Kraj využívá dotací z EU na podporu MSP.

Moravskoslezský kraj zřizuje od roku 2005 účelový peněžní fond s názvem **Regionální rozvojový fond**. Prostředky fondu je možné použít na účelové dotace v oblastech podpory fyzickým a právnickým osobám; na spolufinancování projektů předkládaných právnickými a fyzickými osobami a Moravskoslezským krajem v rámci programů financovaných ze Strukturálních fondů, Kohezního fondu a evropských iniciativ; pro konečné příjemce a uživatele na předfinancování části nákladů projektu, odpovídající schválené dotaci, a to na projekt, předkládaný v rámci strukturálních fondů, Kohezního fondu a evropských iniciativ; na půjčky malým a středním podnikům; na individuální rozvojové akce Moravskoslezského kraje a subjektů působících v Moravskoslezském kraji; ve výjimečných případech, kdy dojde k neplnění daňových příjmů, lze použít prostředky fondu na financování nezbytných běžných výdajů kraje. Objem takto použitých prostředků může být pouze do výše prostředků vložených krajem; na zvýhodnění bankovních záruk pro podnikatelské subjekty se sídlem v Moravskoslezském kraji.

Kraj poskytuje finanční prostředky krajské hospodářské komoře, která zabezpečuje podporu MSP.

Moravskoslezský kraj je vlastníkem **Agentury pro regionální rozvoj, a.s.**, tato agentura vznikla v roce 1993 jako pilotní projekt EU se záměrem napomáhat při restrukturalizaci regionu Severní Moravy a Slezska. Základními cíli a prioritami jsou: růst konkurenceschopnosti, rozvoj infrastruktury, rozvoj lidských zdrojů, zvyšování absorpční kapacity Moravskoslezského kraje. Mezi realizované akce patří:

- Urbis Invest - veletrh investičních příležitostí
- Značky v regionu - konference mapující významné marketingové značky v Moravskoslezském kraji

- Brownfields v Moravskoslezském kraji - konference věnovaná problematice brownfields, cílem bylo zvýšit povědomí o aktuálním dění v oblasti brownfields v kraji
- Expo Real – veletrh podnikatelských nemovitostí, kterého se každoročně účastní realitní kanceláře, projekční a stavební firmy, developerské firmy, banky a investoři
- KREDO Meeting Day - akcí, která vytváří prostor pro jednání mezi zahraničními investory a potenciálními domácími dodavateli a pomáhá tak firmám optimalizovat jejich dodavatelské řetězce

a další...

Agentura regionálního rozvoje využívá i operačních programů EU. [22] [32]

5 ZHODNOCENÍ KOMPARACE POSKYTOVANÝCH FOREM PODPORY MSP NA ÚROVNI KRAJŮ V ČR

Po úspěšném shromáždění dat k jednotlivým krajům můžu přejít ke komparaci poskytovaných finančních a metodických podpor krajů. K lepšímu přehledu slouží tabulka č. 16, kde je možné vyčíst formy podpory v jednotlivých krajích.

Abych mohla provést komparaci forem metodické a finanční podpory malého a středního podnikání na úrovni krajů České republiky stanovila jsem si následující kritéria:

1. Existence strategických a koncepčních dokumentů kraje, které se zabývají podporou MSP
2. Využití OP EU k podpoře MSP
3. Finanční podpora MSP z vlastních zdrojů kraje
4. Metodická pomoc na úrovni kraje
5. Zřizované instituce na podporu MSP krajem

V následujících odstavcích zhodnotím formy metodické a finanční podpory MSP dle stanovených kritérií.

Existence strategických a koncepčních dokumentů kraje

Významným nástrojem k podpoře MSP a nejen ho je programování. Strategie rozvoje kraje je základním strategickým dokumentem, který orientuje další rozvoj kraje na vymezené období, tedy i oblast podnikání. Tento dokument má vypracovaný 8 krajů ČR. Tato skutečnost poukazuje na absenci zpracování Strategie v téměř polovině krajů ČR: Program rozvoje kraje jako taktický dokument, konkretizuje strategické cíle a rozvojové aktivity ve formě konkrétních opatření a projektů, určuje jejich nositele a stanoví způsob financování a implementace. Zpracování Programu rozvoje kraje vychází ze zákona 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Programování je významný nástroj, protože bez něho už prakticky nelze žádat o jakoukoliv podporu na rozvoj regionů. U každého ze 14 krajů ČR existuje alespoň jeden strategický dokument a to Program rozvoje kraje, který jak již bylo zmíněno vychází ze zákona č. 248/2000 Sb.. Jediný Ústecký kraj vypracoval pouze tento dokument, který by řešil podporu MSP. Nejplodnějším ve zpracování dokumentů je Zlínský kraj, který disponuje šesti vypracovanými dokumenty. Mezi nimi jsou i zmiňované

dva Strategie rozvoje kraje a Program rozvoje kraje. Za důležitý dokument pro rozvoj kraje se považuje i Regionální inovační strategie, kterou má vypracovanou 6 krajů (Liberecký, Královehradecký, Jihočeský, Jihomoravský, Zlínský a Moravskoslezský).

Využití operačních programů Evropské unie k podpoře MSP

Peníze pocházejí dílem ze strukturálních fondů EU (85%) a dílem z krajského rozpočtu přes státní rozpočet (15%). Z operačních programů jsou peníze vypláceny ve formě nevratných dotací, zvýhodněných úvěrů a záruk. Prostředků z operačních programů EU využívají všechny kraje s výjimkou Karlovarského kraje, který je na počátku jakékoliv podpory MSP.

Finanční podpora MSP

I když není pochyb o pozitivních dopadech malého a středního podnikání na ekonomiku země i regionů., tak kraje ze svých rozpočtů neposkytují prostředky na tuto oblast ve velké míře. Podpory, které může malý a střední podnikatel získat, mají různou formu. Prakticky připadají v úvahu následující formy podpory, event. jejich kombinace: návratné finanční, výpomoci, dotace, finanční příspěvky, zvýhodněné úvěry, zvýhodněné záruky za úvěry. Konkrétní forma a výše je většinou stanovena jednotlivými programy podpor které kraje vyhláší.

Mezi kraje, které uvolňují prostředky na podporu MSP, patří kraj Liberecký, Středočeský, Jihočeský, Vysočina, Jihomoravský, Zlínský a Moravskoslezský kraj, tedy pouze polovina krajů. Na podporu MSP vyčleňuje finance z rozpočtu i Karlovarský kraj, ale jedná se o podporu MSP v cestovním ruchu.

Metodická podpora MSP

Větší podpory se v MSP dostává ve formě metodické podpory, která by měla fungovat v rovině s finanční podporou. Kromě Karlovarského kraje, který je v podpoře MSP na samém začátku, podle mých informací nepodporuje MSP už jen Hlavní město Praha, ostatní kraje v menší či větší míře tuto formu pomoci poskytují. Nejčastější typy metodické pomoci se vyskytují v krajích prezentace na veletrzích, semináře, školení, podnikatelské mise a databáze brownfields. Další podpory se již v jednotlivých krajích liší.

Zřizované instituce na podporu MSP

Některé kraje zřizují instituce, které slouží na podporu MSP. Zřízení těchto institucí by mělo být pro podnikatele velkou službou a usnadněním komunikace a zároveň jakýmsi informačním centrem. Některé slouží přímo ke kontaktu s podnikateli, některé jsou pouze pro potřeby Krajského úřadu. Kraje Středočeský, Hlavní město Praha, Ústecký, Liberecký a Vysočina nezřizují žádné instituce podporující oblast podnikání. Ostatní kraje tyto instituce zřizují. Jejich náplně činnosti jsou různorodé. Zlínský kraj zřizuje institucí, které slouží k podpoře MSP, nejvíce ze všech krajů ČR.

5.1 Podpora MSP v jednotlivých krajích - shrnutí

V této kapitole zhodnotím situaci a navrhnou možnosti zlepšení v oblasti podpory MSP v jednotlivých krajích ČR. V následujících tabulkách (tab.16 a tab. 17) jsou zpracovány výsledky komparativní analýzy podle jednotlivých kritérií v přehledné podobě. Dále jsou jednotlivé výsledky diskutovány v rozdělení podle krajů.

Vysvětlivky k tab. 16 a 17:

x – není vypracována, nepodporuje

• - kraj má vypracovanou Strategii rozvoje kraje

A – ano, existuje alespoň jedna forma metodické pomoci

N – ne, neexistuje ani jedna forma metodické pomoci

Kraje ČR	Strategické dokumenty		Finanční nástroje		Forma z rozpočtu kraje
	Strategie rozvoje kraje	Ostatní	Evropské zdroje	z rozpočtu kraje	
Plzeňský kraj	X	Program rozvoje kraje Program rozvoje CR	●	X	
Karlovarský kraj	X	Program rozvoje kraje Koncepce rozvoje zemědělství Program rozvoje CR Strategie rozvoje lidských zdrojů	X	●	Na aktivity rozvoje CR
Ústecký kraj	X	Program rozvoje kraje	●	X	
Liberecký kraj	●	Program rozvoje kraje Regionální inovační strategie	●	●	Grantový fond Libereckého kraje
Královehradecký kraj	●	Program rozvoje kraje Indikátorová sestava Regionální inovační strategie Strategie rozvoje lidských zdrojů	●	X	
Pardubický kraj	●	Program rozvoje kraje Regionální informační strategie	●	●	Podpora realizace rozvojových projektů v problémových mikroregionech Pardubického kraje Podpora v oblasti CR Podpora realizace rozvojových dokumentů
Středočeský kraj	X	Program rozvoje CR Program rozvoje kraje	●	●	Středočeský fond CR a podpory podnikání

Hlavní město Praha	X		●	X	
Jihočeský kraj	X	Program rozvoje kraje Strategie rozvoje CR Jihočeští podnikatelé v CR Regionální inovační strategie	●	●	Grantový program Podpora podnikatelů v hospodářsky slabých oblastech Zvýhodněné úvěry pro drobné a malé podnikatele Podpora firem při přípravě učňů
Vysočina	X	Program rozvoje kraje Strategie kraje Vysočina pro období hospodářské krize Strategie rozvoje CR	●	●	Fond Vysočina
Jihomoravský kraj	●	Program rozvoje kraje Strategie rozvoje hospodářství Strategie rozvoje lidských zdrojů Regionální inovační strategie	●	●	Dotační program pro začínající podnikatele Podpora vinařství a vinohradnictví Podpora včelařství Podpora pořízení mléčných automatů Regionální dotační program SoMoPro
Olomoucký kraj	X	Program rozvoje územní obvodu Programové prohlášení Rady Olomouckého kraje Koncept rozvoje podnikání Program rozvoje CR	●	X	
Zlínský kraj	●	Program rozvoje územní obvodu Program rozvoje CR Strategie využití brownfields Studie rozvoje zemědělské výroby Regionální inovační strategie	●	●	Podprogram podpory předprojektové přípravy projektů regenerace brownfields Regionální podpůrný zdroj, s.r.o
Moravskoslezský kraj	●	Program rozvoje kraje Marketingová strategie CR Regionální inovační strategie	●	●	Regionální rozvojový fond

Tabulka 16 Strategické dokumenty a finanční nástroje podpory MSP na úrovni krajů

	Metodická pomoc	Metodická pomoc	Instituce zřizované krajem
Kraje ČR	ANO/NE		
Plzeňský kraj	A	Veletrhy	Vědeckotechnický park v Plzni BIC, s.r.o.
Karlovarský kraj	N		Karlovarská agentura rozvoje podnikání Agentura projektového a dotačního managementu Karlovarského kraje
Ústecký kraj	A	Projekt ChemClust Databáze brownfields	
Liberecký kraj	A	Databáze projektových záměrů Databáze brownfields a greenfields Informační portál Libereckého kraje pro CR Informační portál Libereckého kraje pro inovace Semináře, setkání MSP s hejtmanem, soutěže	
Královéhradecký kraj	A	Vzdělávací seminář pro podnikatele v oblasti CR Veletrhy investičních příležitostí Nabídka brownfields	
Pardubický kraj	A	Veletrhy, tvorba publikací pro investory	TechnoPark Pardubice k.s.
Středočeský kraj	A	Veletrhy, publikační činnost CR Podpora tradičních řemesel Konzultační a poradenská činnost při přípravě projektů financovaných z EU	
Hlavní město Praha	N		

Jihočeský kraj	A	Podpora CR Podnikatelské mise	Jihočeská centrála CR
Vysočina	A	Podnikatelské mise Semináře, školení, veletrhy. Brožura s investičními příležitostmi.	
Jihomoravský kraj	A	Obchodní mise	Jihomoravské inovační centrum z.s.o.p.
Olomoucký kraj	A	Podnikatelské mise Informační portál www.newbalkan.cz Soutěže Podpora klastrů. Databáze nemovitostí k podnikání Propagační materiály, brožury, letáky, CD	Podnikatelský inkubátor
Zlínský kraj	A	Inovační infrastruktura Zlínského kraje	Technologické inovační centrum s.r.o. Energetická agentura Zlínského kraje o.p.s. Centrála cestovního ruchu Východní Moravy o.p.s. Industry Servis ZK a.s.
Moravskoslezský kraj	A	Veletrhy, konference, brownfields	Agentura pro regionální rozvoj a.s.

Tabulka 17 Metodická podpora MSP na úrovni krajů ČR

Plzeňský kraj v porovnání s ostatními kraji má velmi nízkou podporu MSP. Neposkytuje finanční prostředky z rozpočtu, využívá pouze evropských zdrojů. V kraji neprobíhá kromě prezentace na veletrzích ani žádná metodická pomoc. Kraj by se měl zaměřit na podporu MSP v komplexu, ať už v poskytování dotací, úvěrů aj. nebo v metodické podpoře. Příkladem by mohl být Zlínský kraj či Pardubický kraj, kde podpora MSP funguje v obou formách podpory.

Karlovarský kraj je jak jsem již dříve zmínila na počátku jakékoliv podpory MSP, ale i tak už má vypracovanou řadu dokumentů, které se na tuto oblast zaměřují. Dokonce v lednu tohoto roku založil příspěvkovou organizaci Karlovarská agentura rozvoje podnikání. Pokud se kraj plnit cíle, které si stanovil ve Strategii rozvoje konkurenceschopnosti Karlovarského kraje, potom bude v kraji podpora MSP na velmi dobré úrovni.

Ústecký kraj má vypracovaný Program rozvoje kraje, ve kterém jsou stanoveny určité cíle ke zlepšení MSP. Některé z těch cílů jsou již splněny, ale jsou velké rezervy. Kraj podporuje spíše průmysl v podobě ChemClustu, ale opomíjí i jiné oblasti podnikání. Nikde žádná zmínka o plánech na zřízení jakékoliv instituce na podporu MSP. Bez rozhovoru s pracovníkem Krajského úřadu bych informace nezjistila. Službou pro MSP by byla lepší informovanost o možnostech využití podpory.

Liberecký kraj je krajem vzorovým, mají dostatek vypracovaných dokumentů, které se zaobírají podporou MSP, využívají prostředků EU, poskytují vlastní prostředky na podporu MSP, metodická pomoc také funguje. Jediné co je, tak že nezřizuje žádné instituce, ale ty nejsou podmínkou pokud vše funguje ze samotného Krajského úřadu a určitou náhradou jsou Informační portály. Informace jsou dostupné i online na webových stránkách města.

Královehradecký kraj má sice vypracovaných několik koncepčních dokumentů, ale samotná podpora MSP je pouze v rámci OP EU a oblasti CR. Kraj by se měl zaměřit i na jiné oblasti podpory než je CR. Informace bych bez pomoci pracovníků KÚ neměla, informace by měly být přístupné i na internetu.

V **Pardubickém kraji** funguje spíše přímá podpora podnikání, vyhlašuje 3 grantové programy. V metodické podpoře lehce zaostává. Opět bych bez pomoci KÚ nenašla všechny informace, především informace o vyhlašovaných programech, které by určitě podnikatelé uvítali.

Dalším krajem je **kraj Středočeský**, který krom zřizování institucí na podporu MSP organizuje obě formy podpory MSP a využívá i evropských finančních zdrojů. Podpora MSP by se mohla soustředit více na jiné oblasti podnikání než je cestovní ruch.

Srdce Evropy a hlavní město ČR představuje **Praha**, ať už v podobě města či specifického kraje. Informace jsou velmi špatně dosažitelné, přesto se mi aspoň něco podařilo získat. Ačkoliv je hlavní město Praha krajem největším a nejrozmanitějším v oblasti podnikání, tak podpora MSP je zde téměř nulová. Problémy jsou i v komunikaci mezi veřejnými činiteli a malými a středními podnikateli, kdy MSP jsou pasivní ve spolupráci na vytváření koncepčních materiálů, ale zároveň je podle všeho nízká úroveň spolupráce města s podnikateli a občany. Problémem může být i organizačně komplikovaný systém veřejné správy, který v Praze funguje. U MSP v Praze hrozí zhoršení podmínek pro jejich rozvoj v důsledku konkurence velkých podniků.

Jihočeský kraj díky jeho grantovým programům podporuje MSP, metodická podpora v kraji probíhá také, ale už víceméně jen v oblasti cestovního ruchu. Informace o jednotlivých krajských podporách jsou k dostání na internetových stránkách kraje.

Kraj Vysočina má úsilí podporovat MSP i finančně i metodicky. Jeho zaměření je široké, není omezené pouze na cestovní ruch či jinou oblast. Informace byly přístupné na internetových stránkách kraje. Pomocí pro kraj bude vybudování vědecko.technologického parku.

Jihomoravský kraj je jedním z krajů ČR, které se opravdu o podporu MSP zajímají a jeho úsilí je vidět a znát. Na internetových stránkách se dá řada věcí pěkně vyhledat.

Olomoucký kraj opět přináší podnikatelům určité možnosti podpory ať už po finanční stránce, tak po té nepřímé tedy metodické. V kraji nefunguje podpora výzkumu, vývoje a inovací, která je v dnešní době velmi důležitým prvkem v konkurenceschopnosti podniků. Problémem je, že v kraji není vytvořená ucelená nabídka pro zahraniční investory.

Zlínský kraj je v oblasti podpory MSP velmi činný. Svými aktivitami může jít příkladem ostatním krajům ČR. V kraji funguje výborné propojení veřejné správy, podnikatelské správy i institucí jako je např. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Veškeré informace je možné vyčíst na internetových stránkách KÚ.

Moravskoslezský kraj po restrukturalizaci průmyslu udělal významné kroky ke zlepšení situace pro podnikatelské prostředí v kraji. Kraj nabízí širokou škálu pomoci. Ze svých vlastních zdrojů uvolňuje prostředky na MSP a skrz Agenturu regionálního rozvoje vykonává i metodickou pomoc. Určitá mezera je v oblasti inovací a výzkumu. Na internetových stránkách kraje je sekce Podnikatel, kde je možné nalézt veškeré informace.

5.2 Závěry využitelné pro subjekty veřejné správy i soukromého sektoru

Jedním z cílů této práce bylo vyvodit závěry, které by mohly využít jak subjekty veřejného sektoru, tak subjekty soukromého sektoru. Pro tyto účely jsem vytvořila tabulku, kde jsou hlavní přednosti a nedostatky v jednotlivých krajích v otázce podpory MSP.

Přednosti	Nedostatky
<ul style="list-style-type: none"> • Vysoká míra čerpání prostředků z EU • Téměř všechny kraje nabízí metodickou pomoc • Snaha krajů o zřizování institucí pro podporu MSP 	<ul style="list-style-type: none"> • Strategie rozvoje kraje pouze v polovině krajů ČR • Finanční forma podpora jen u poloviny krajů ČR • Špatná informovanost podnikatelů • Nízká motivace subjektů • Rezervy v podpoře vědy, výzkumu a inovací • Nízká úroveň zapojení podnikatelských subjektů na zpracovávání strategických dokumentů

Tabulka 189 Přednosti a nedostatky krajů v otázce podpory MSP

Strategie rozvoje kraje je jedním z významných koncepčních dokumentů, určující směry rozvoje kraje. Pro přínosný efekt strategie je zapotřebí zapojení místních aktérů do tvorby. Ve většině krajů je tato spolupráce na špatné úrovni. Kraje by měli zvýšit informovanost o pozitivním dopadu této spolupráce.

Jak je možné vidět v tabulce 17 v jednotlivých krajích se využívá finančních prostředků Evropské unie. V této oblasti existuje velká informovanost, i mediální. Malé a střední podniky této možnosti díky tomu využívají.

Metodická pomoc může být na různých úrovních poskytování, velmi pozitivní je fakt, že kraje mají snahu jakoukoliv pomoc poskytnout. Přestože kraje tuto pomoc poskytují ne vždy informují podnikatele o možnosti jejich jí využít. Z tohoto důvodu by bylo řešením zřízení **informačních systémů pro podnikatele**, kde by byly informace o veřejných i firemních zakázkách, informace o podmínkách podnikání i o informacích o programech, grantech, akcích či školení. Zřízení takového informačního centra je například cílem Moravskoslezského kraje, který si tento cíl stanovil v Regionální informační strategii.

Uvědomělost některých krajů o pozitivním dopadu malého a středního podnikání na jejich ekonomiku je podle výsledku jejich finanční podpory pravděpodobně nízká. Návrhem řešení by mohlo být zavedení tématických povinných **seminářů** pro kraje, které by organizovalo Ministerstvo průmyslu a obchodu.

Výzkum, vývoj a inovace jsou základním prvkem světové ekonomiky, stávají se rozhodujícím činitelem komerční úspěšnosti zejména průmyslové produkce. Česká republika připravila Národní inovační strategii ČR. O podporu výzkumu, vývoje a inovací usiluje i sama Evropská unie. Systematická podpora je přínosem pro stabilizaci sektoru MSP v této oblasti. Není ani tak důležitá výše podpory jak samotná její existence, umožňující podnikatelům s nedostatkem vlastního kapitálu přístup k bankovním úvěrům. Důležitý krok ke zlepšení stavu této oblasti vidím v úsilí o větší propojenost mezi podnikatelskými sféry a výzkumnými orgány, mezi nimi je základem fungující **komunikace** a spolupráce. O tohle by měly usilovat i orgány samospráv např. zavedením pravidelných setkání těchto subjektů, školení, semináře o významu výzkumu, vývoji a inovacích. Podpora rozvoje **vědeckotechnických parků a technologických center** by vedla k dalšímu zlepšení stavu této oblasti. Jelikož jistou bariérou je fakt, že malé a střední podniky trpí nedostatkem financí, jistou motivací by byly daňové úlevy pro podniky, které by podporovaly výzkum, vývoj a inovace. Toto opatření není sice v moci krajských samospráv, jejich aplikaci by musela zavést vláda ČR.

ZÁVĚR

Malé a střední podniky vytvářejí zdravé podnikatelské prostředí, které s sebou přináší pracovní příležitosti a zvyšuje dynamiku trhu a rozvoj kraje i celé České republiky. Jejich flexibilita a vývojová dynamika jsou částí začátků inovací.

MSP mají řadu výhod i nevýhod. Jejich největší nevýhodou je jejich omezený kapitál, čímž se zvyšuje obtížnost získání bankovního úvěru. Proto by mělo docházet k jejich podpoře. Jelikož v jednotlivých krajích jsou disparity v oblasti podnikání, je účinnější podpora z krajské samosprávy. Jejich výhodou je jejich velikost, kdy mohou pružněji a dynamičtěji reagovat na změny na trhu.

Cílem mé diplomové práce bylo zhodnotit dostupné podpory poskytované malým a středním podnikům v ČR z krajských samospráv dle stanovených kritérií, provést jejich komparaci a vyvodit závěry využitelné pro subjekty veřejné správy i soukromého sektoru.

Použitými metodami pro realizaci diplomové práce jsou strukturovaný rozhovor, kdy jsem kontaktovala pracovníky Krajských úřadů a kladla jim předem připravené otázky. Před realizací těchto rozhovorů probíhala rešerše všech dostupných literárních a internetových zdrojů a jejich analýza. Pro vyhodnocení závěrů je použita komparativní analýza. Využila jsem i metodu syntézy dat.

V teoretické části diplomové práce se nachází stručný přehled o podnikatelském prostředí v ČR a formách jeho podpory v rámci územní samosprávy. Pro získání těchto informací jsem využila dostupné literární zdroje, platnou legislativu a koncepční materiály v rámci ČR.

V praktické části jsou využity především interní informace jednotlivých krajů získané na základě strukturovaných rozhovorů s pracovníky krajských úřadů a informace dostupné v koncepčních dokumentech jednotlivých krajů

K vytvoření přehledu podpor MSP v krajích ČR bylo třeba prostudovat jednotlivé koncepční dokumenty vydávané kraji. V krajích neexistuje jednotný dokument či přehled všech podpor, většinou je potřeba hledat různé zdroje informací.

Získané informace jsem strukturovala a zjednodušovala tak, aby bylo možné na závěr provést komparaci a zhodnocení. Na základě informací získaných k jednotlivým krajům jsem si stanovila kritéria pro provedení komparace, kterými jsou existence strategických a

koncepčních dokumentů kraje, využití OP EU k podpoře MSP, finanční podpora MSP, metodická pomoc MSP a zřizování institucí na podporu MSP krajem. Tabulky č. 17 a 18 poskytují přehled finančních a metodických podpor malého a středního podnikání na úrovni krajů v ČR. Navržená forma a obsah tabulek může podle mého názoru sloužit soukromému sektoru. Tabulky by měly sloužit soukromému sektoru pro lepší přehled, co právě ten jejich kraj nabízí a podniká. Systematický přehled, který by měly k dispozici soukromé subjekty, aby mohly lépe spolupracovat s regionální úrovní by prospěly oběma stranám. Jako základní model by mohly sloužit mnou vytvořené tabulky č. 17 a 18.

Závěry, které by měly sloužit pro veřejnou správu i soukromý sektor zpracovává kapitola 5.2. Kromě Hlavního města Prahy, které podporuje MSP pouze ze zdrojů EU skrze operační programy a jejich spolufinancováním, ostatní kraje v různé míře malé a střední podniky podporují. Největším problémem je informovanost. Problémem bylo zjistit, co všechno kraje nabízejí. Tyto informace by měly být k nahlédnutí na internetových stránkách krajských úřadů, jelikož v dnešní době, kdy lidé využívají internetového hledání k různým potřebám, je toto základ. Hlavní řešení tohoto problému bych spatřovala v tvorbě informačních systémů pro podnikatele. Rezervy ve většině krajů je možné spatřit v podpoře výzkumu, vývoje a inovací, které kraje buď vůbec nepodporují nebo nedostatečně. Prvním krokem ke zlepšení stavu této oblasti je propojení podnikatelské sféry a výzkumných orgánů. Na tento krok je možné navázat zaváděním vědeckotechnických parků a technologických center v krajích. Jak jsem již dříve zmínila důležitá je informovanost a systematická informací pro podnikatelské subjekty, tím bych zdůraznila nutnost vytvoření přehledu těchto informací. Pro lepší informovanost bych navrhovala rovněž zavedení povinných tématických seminářů pro kraje, které by organizovalo Ministerstvo průmyslu a obchodu, aby kraje mohly tyto zlepšit spolupráci s podnikatelskými subjekty a rovněž jim informace předat.

Podle mého názoru jsou malé a střední podniky pro ekonomiku regionů i celého státu nezastupitelné, a jejich podpora se vrátí v podobě ekonomického růstu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie:

- [1] COGAN, Rudolf. *Krajské zřízení*. 1. vyd. Praha : ASPI, a.s., 2004. 442 s. ISBN 80-7357-041-6.
- [2] HALÁSEK, Dušan. *Veřejná ekonomika*. 2. vyd. Opava : OPTYS, 2007. 208 s. ISBN 80-85819-60-0.
- [3] HORZINKOVÁ, Eva ; NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. 234 s. ISBN 978-80-7380-096-3.
- [4] KÁŇA, Pavel. *Základy veřejné správy*. Ostrava : MONTANEX, a.s., 2004. 302 s. ISBN 80-7225-139-2.
- [5] KLÍMOVÁ, Viktorie. *Rozvoj malého a středního podnikání*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 2007. 133 s. ISBN 978-80-210-4239-1.
- [6] Kolektiv autorů. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2. vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008, 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4.
- [7] KRNINSKÁ, Růžena. *Vztahy podnikatelské sféry k státu*. 1. vyd. České Budějovice : Jihočeská univerzita v Český Budějovicích, 2002. 218 s. ISBN 80-7040-583-X.
- [8] LANDOROVÁ, Anděla ; VEČEŘ, Jan. *Národní hospodářství*. 1. vyd. Praha : Vysoká škola aplikovaného práva s.r.o., 2006. 274 s. ISBN 978-80-86775-12-8.
- [9] LEGO, Jan; LOUDA (EDS), Tomáš. *Partnerství veřejného a soukromého sektoru*. Praha : Aleš Čeněk, 2008. 200 s. ISBN 978-80-904024-4-7.
- [20] MALACH, Antonín , et al. *Jak podnikat po vstupu do EU*. 2. vyd. Praha : Grada Publishing a.s., 2005. 528 s. ISBN 80-247-0906-6.
- [31] OCHRANA, František ; PAVEL, Jan; VÍTEK, Leoš, et. al. *Veřejný sektor a veřejné finance : Financovní nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, a.s., 2010. 264 s. ISBN 978-80-247-3228-2.
- [42] PEKOVÁ, Jitka . *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha : MANAGEMENT PRESS, NT Publishing, s.r.o., 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.

- [53] PRŮCHA, Petr. *Veřejná správa a samospráva*. 1. vyd. Praha : Vysoká škola aplikovaného práva s.r.o., 2004. 241 s. ISBN 80-86775-03-08.
- [64] RYDVALOVÁ, Petra. *Malé a střední podnikání*. 1. vyd. Liberec : Technická univerzita v Liberci, 2002. 118 s. ISBN 80-7083-561-3.
- [75] STRECKOVÁ, Yvonne, et al. *Faktory efektivnosti fungování veřejného sektoru a obecné poznatky o vlivu řízení veřejného sektoru na rozvoj regionů*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 2005. 242 s. ISBN 80-210-3623-0.
- [86] SVOBODA, Ivo; SCHELLE, Karel. *Základy organizace veřejné správy*. 1. vyd. Ostrava : KEY Publishing s.r.o., 2006. 206 s. ISBN 80-239-8011-4.
- [97] TETŘEVOVÁ, Liběna, et al. *Veřejný a podnikatelský sektor*. 1. vyd. Praha : Professional Publishing, 2009. 190 s. ISBN 978-80-86946-90-0.
- [108] URBAN, Jan. *Teorie národního hospodářství*. 2., doplněné a rozšířené vydání. Praha : ASPI, a.s., 2006. 516 s. ISBN 80-7357-188-9.
- [119] WOKOUN, René, et al. *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Praha : Linde Praha, a.s., 2006. 351 s. ISBN 80-7201-547-8.
- [20] WOKOUN, René, et al. *Regionální rozvoj : Východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha : Linde Praha, a.s., 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

Internetové zdroje:

- [21] APDM : *agentura projektového a dotačního managementu Karlovarského kraje: Greenfields a brownfields v Karlovarském kraji* [online]. 2008 [cit. 2010-04-22]. Dostupné z WWW: <<http://apdm.cz/>>.
- [22] ARR : *Agentura pro regionální rozvoj* [online]. 2008 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.arr.cz/>>.
- [23] ČSÚ : *Krajské ročenky* [online]. 2010 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/krajske_rocenky>.
- [24] *Informační portál Karlovarského kraje* [online]. [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <www.kr-karlovarsky.cz>.

- [25] *Inovační infrastruktura Zlínského kraje* [online]. 2008 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.zk-inovace.cz/>>.
- [26] *Internetový portál Jihomoravského kraje* [online]. 2008 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW:<<http://www.kr-jihomoravsky.cz/>>.
- [27] *Internetový portál Olomoucký kraj* [online]. [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <http://www.kr-olomoucky.cz/OlomouckyKraj/Aktuality_CZ.htm?dontSwitchPosting=1&lang=CZ>.
- [28] *Jihočeský kraj* [online]. 2005 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.krajjihocesky.cz/>>.
- [29] *Kraj Vysočina* [online]. 2002 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.kr-vysocina.cz/>>.
- [30] *Královehradecký kraj* [online]. 2008 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.kr-kralovehradecky.cz/>>.
- [31] *Liberecký kraj - Úvodní stránka:* [online]. [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.kraj-lbc.cz/>>.
- [32] *Moravskoslezský kraj* [online]. 2010 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.kr-moravskoslezsky.cz/>>.
- [33] *Oficiální web Plzeňského kraje* [online]. 2004 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.kr-plzensky.cz/>>.
- [34] *Pardubický kraj* [online]. 2008 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.pardubickykraj.cz/index.asp?thema=3963&category=&>>.
- [35] *Podnikatelské a inovační centrum* [online]. 2009 [cit. 2010-04-12]. BIC Plzeň. Dostupné z WWW: <<http://www.bic.cz/index.php>>.
- [36] *Portál hlavního města Prahy* [online]. 2006 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.praha.eu/jnp/cz/home/index.html>>.

[37] *Portál Středočeského kraje* [online]. 2008 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.kr-stredocesky.cz/portal>>.

[38] *Portál Zlínského kraje* [online]. [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.kr-zlinsky.cz/>>.

[39] *Regionální podpůrný zdroj, s.r.o.* [online]. 2007 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.rpz-zlin.cz/>>.

[40] *TIC Zlín* [online]. 2007 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.ticzlin.cz/>>.

[41] *Ústecký kraj: Titulní stránka* [online]. [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.kr-ustecky.cz/>>.

[42] Evropská unie. Předpisy k ochraně hospodářské soutěže vztahující se na programy OPPI : Nařízení komise č. 70/2001. In *Úřední věstník Evropských společenství*. 2001, s. 17. Dostupný také z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument26526.html>>.

Rozhovory:

[43] Fišer Pavel – odbor regionálního rozvoje Jihomoravského kraje

[44] Ing. Holečková Marcela, CSc. – vedoucí oddělení řízení grantových schémat Ústeckého kraje

[45] Mgr. Kaiserová Lucie – oddělení řízení rozvoje Středočeského kraje

[46] Ing. Komínková Zuzana – odbor regionálního rozvoje Jihomoravského kraje

[47] Ing. Mareček David – oddělení koncepcí a analýz Zlínského kraje

[48] Ing. Melicharová Jana – oddělení regionální rozvoje Jihočeského kraje

[49] Michalec Miroslav - vedoucí odboru regionálního rozvoje Plzeňského kraje

[50] Ing. Miloslav Roman – vedoucí oddělení regionálního rozvoje Královehradeckého kraje

[51] Ing. Pondělík Martin – odbor podpory průmyslu a podnikání Ústeckého kraje

[52] Ing. Ptáčková Ivana – oddělení rozvojových koncepcí Libereckého kraje

[53] Mgr. Smejkal Miroslav – vedoucí oddělení regionálního rozvoje a cestovního ruchu
Pardubického kraje

[54] Ing. Svoboda Josef – vedoucí oddělení regionální rozvoje Ústeckého kraje

[55] Bc. Vaňková Veronika – oddělení regionálního rozvoje Olomouckého kraje

[56] RNDr. Vomočilová Lucie – Odbor regionálního rozvoje, cestovního ruchu a kultury
Královohradeckého kraje

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CR	Cestovní ruch
EU	Evropská unie
ČR	Česká republika
HDP	Hrubý domácí produkt
ICT	Informační a komunikační technologie
KÚ	Krajský úřad
MSP	Malé a střední podnikání
OP EU	Operační program Evropské Unie
ROP	Regionální operační program
RIS	Regionální inovační strategie
VŠ	Vysoká škola

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1 Přehled členění správy.....</i>	<i>20</i>
<i>Tabulka 2 Ekonomické a sociodemografické ukazatele Plzeňského kraje .....</i>	<i>34</i>
<i>Tabulka 3 Ekonomické a sociodemografické ukazatele Karlovarského kraje.....</i>	<i>36</i>
<i>Tabulka 4 Ekonomické a sociodemografické ukazatele Ústeckého kraje.....</i>	<i>39</i>
<i>Tabulka 5 Ekonomické a sociodemografické ukazatele Libereckého kraje .....</i>	<i>41</i>
<i>Tabulka 6 Ekonomické a sociodemografické ukazatele Královéhradeckého kraje .....</i>	<i>45</i>
<i>Tabulka 7 Ekonomické a sociodemografické ukazatele Pardubického kraje .....</i>	<i>47</i>
<i>Tabulka 8 Ekonomické a sociodemografické ukazatele Středočeského kraje .....</i>	<i>49</i>
<i>Tabulka 9 Ekonomické a sociodemografické ukazatele Hlavního města Prahy.....</i>	<i>51</i>
<i>Tabulka 10 Ekonomické a sociodemografické ukazatele Jihočeského kraje .....</i>	<i>53</i>
<i>Tabulka 11 Ekonomické a sociodemografické ukazatele kraje Vysočina.....</i>	<i>56</i>
<i>Tabulka 12 Ekonomické a sociodemografické ukazatele Jihomoravského kraje .....</i>	<i>59</i>
<i>Tabulka 13 Ekonomické a sociodemografické ukazatele Olomouckého kraje .....</i>	<i>63</i>
<i>Tabulka 14 Ekonomické a sociodemografické ukazatele Zlínského kraje .....</i>	<i>66</i>
<i>Tabulka 15 Ekonomické a sociodemografické ukazatele Moravskoslezského kraje .....</i>	<i>71</i>
<i>Tabulka 17 Strategické dokumenty a finanční nástroje podpory MSP na úrovni krajů.....</i>	<i>78</i>
<i>Tabulka 18 Metodická podpora MSP na úrovni krajů ČR.....</i>	<i>80</i>
<i>Tabulka 19 Silné a slabé stránky krajů v otázce podpory MSP.....</i>	<i>83</i>

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1 Členění národního hospodářství podle V. A. Pestoffa .....</i>	<i>14</i>
<i>Obrázek 2 Druhy podpor podle formy a podle územní hierarchie jejich poskytování. ....</i>	<i>32</i>